

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXIX Kaina 30 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, RUGPJŪTIS — AUGUST 14, 1985

Nr. 158

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS, 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

LKB Kronika Nr. 66

Viešas „Kronikos” priedas

(Tęsinys)

Tenka pasakyti, kad yra ir tokių religinių susivienijimų vykdomųjų organų, kurie visai nekontroliuoja, kokius kulto tarnus kviečia parapijų klebonai, ir tuo būdu grubiai pažeidžia religinių susivienijimų nuostatus, už ką anksčiau ar vėliau irgi jiems reikės nešti atsakomybę.

Jeigu kulto tarnautojas kišasi į parapijos vykdomojo organo ūkinę finansinę veiklą arba pažeidinėja kultų įstatymus, vykdomasis organas turi teisę pareikalauti parapijos vadovus toki kulto tarnautoją išskirti iš parapijos ir skirti kitą dvasininką.

Įstatymai numato, kokia tvarka religinės bendruomenės formuojamos ir išleidžiamos lėšos. Religinis susivienijimas turi teisę sudėti pinigų arba rinkti savanoriškumo pagrindu maldos namuose aukos tenkinti poreikiams, susijusiems su kulto apeigų atlikimu, tarp šio religinio susivienijimo narių ir tikslams, susijusiems su maldos namų, kulto inventoriaus išlaikymu, kulto tarnų samdymu, vykdomųjų organų ir religinio centro išlaikymu.

Įstatymai draudžia religinės organizacijos arba kulto tarnautojų naudai organizuoti priverstinį lėšų rinkimą. Priverstinis lėšų rinkimas suprantamas, kai be savanoriškai paaugotų lėšų maldos namuose dar apdedami papildomais mokesčiais, nurodant konkrečias sumas kiekvienai šeimai arba atskiram asmeniui, imamas mokeskis už sėdimas vietas maldos namuose ir kt.

Lietuvos TSR Baudžiamojo kodekso 143 str. sakoma, kad priverstinis rinkliavų ir apmokėtinimo emimas religinių organizacijų ir kulto tarnų naudai, panaudojant prievartą bet kokia forma, tiek fizine, tiek psichine, bet kokiomis materialinėmis vokiečiais, baudžiamas laisvės atėmimu iki vienerių metų arba bauda iki šimto rublių.

Nauji mormonų centrai užsienyje

Birželio mėnesio pabaigoje Freiberge, Rytų Vokietijoje, buvo pašventinta Mormonų religinės bendruomenės šventovė. Tai pirmieji mormonų maldos namai, įkurti komunistų valdomame krašte. Maldos namų šventinimo iškilmėse dalyvavo apie du tūkstančiai kvietinių svečių. Rytų Vokietijos Bažnyčių ir valdžios atstovų, mormonų religinės bendruomenės delegatų iš Jungtinių Amerikos Valstybių. Rytų Vokietijoje šiuo metu yra apie penki tūkstančiai mormonų. Jų maldos namais Freiberge galės taip pat pasinaudoti Lenkijoje ir Čekoslovakijoje gyvenantys mormonai.

Didelį triukšmą mormonai sukėlė Izraelyje tarp ortodoksų žydų. Mormonai neseniai gavo leidimą įsigyti Jeruzalės pakrastyje sklypą, kur bus statomas Mormonų centras ir Brigham Young universiteto skyrius. Mormonai studentai siunčiami į Jeruzalę studijuoti jau nuo 1968 m. Amerikiečiai mormonai gaudavo užskaitus už Jeruzalėje praleistą semestrą. Per praėjusį dešimtmetį studentų skaičius vis augo ir

Ta pati veikla, padaryta pagal šį straipsnį teisto asmens, užsitraukia dar griežtesnę bausmę. Savanoriškas aukas iš tikinčiųjų maldos namuose turi teisę rinkti vykdomojo organo nariai. Baigus aukų rinkimą, surašomas aktas ir pinigai perduodami išdinininkui — kasininkui užpajamuoti. Dvasininkai neturi teisės rinkti pinigų maldos namuose, nes jų pajamos yra už religinių bendruomenių lėšos pinigais, o bažnyčiose surinktos aukos yra religinės bendruomenės reikalas. Religiniams susivienijimams suteikta teisė atidaryti einamąją sąskaitą Valstybiniame banke pinigams laikyti, todėl religinio susivienijimo lėšos — pinigai turi būti saugomi Valstybinio banko skyriuose arba nors taupomose kasose, tačiau daugelyje atvejų religinių bendruomenių lėšos randasi maldos namuose ir dar blogiau — pas išdinininko namuose. Esant tokiai padėčiai, jau ne kartą buvo bandyta pinigų pagrobti.

Vykdomasis organas susideda iš pirmininko, jo pavaduotojo ir išdinininko — kasininko. Pirmininkas ir jo pavaduotojas, vykdydamas jam pavestas funkcijas, susijusias su kulto turto valdymu ir naudojimu, atstovaujamasis religinei bendruomenei, turi griežtai sekti, kaip vykdoma sutartis, sudaryta su valdžios organais dėl nemokamo naudojimosi maldos namais ir juose esančiu inventoriu. Rajono vykdomajam komitetui pareikalavus, religinės bendruomenės vykdo jo organo pirmininkas arba jam nesant — jo pavaduotojas, pasibaigus metams, turi surinkti ir pateikti apie religinę bendruomenę reikalavimus davinius. Reikalui esant, kai kurių žinių skaičiais vykdomasis organas turi teisę pareikalauti ir iš kulto tarnautojų, nepažeidžiant sąžinės laisvės principu.

(Bus daugiau)

universitetas atidarė Jeruzalės Centra Artimųjų Rytų studijoms. Čia studijuojama Biblija, geografija, krikščionybės istorija. Dabar tam skyriui reikia daugiau klasių ir bibliotekos, o būtų gerai turėti ir bendrabutį, nes studentai gyvena viešbučiuose.

Izraelio vyriausybė 1981 m. pasiūlė mormonams penkių akrų sklypą netoli Hebrajų universiteto. Prasidėjo ortodoksų protestai, demonstracijos, skundai. Ortodoksų rabinai bijo, kad mormonai pradės apaštalauti tarp žydų jaunimo ir patrauks daug žydų į savo religiją. Mormonų vadovybė nurodo, kad visi jauni studentai, vykdamie į Izraelį pasirašo pažadą neapaštalauti. Per praėjusius 16 metų nebuvo nė vieno žydo, kuris būtų perėjęs į mormonų tikėjimą.

— Moteris kongreso narė, respublikonė iš Marylando, Marjorie Holt, paskelbė, kad ji ateinančiais metais daugiau nekandidatuos. Ji yra 64 metų ir savo rajonui atstovavo nuo 1973 m.

— Paryžiaus policija nušovė ginkluotą arabą, kuris miesto gatvėse laikė įkaitą, reikalaudamas leidimo išvažiuoti į Alžirą.

Popiežius Jonas Paulius II Kamerūno sostinėje Yaounde įšventino 16 naujų kunigų. Nuotraukoje — šventinimo ceremonijos.

Padėka baltams vokiečių spaudoje

Bona. — Didieji Vakarų Vokietijos dienraščiai šiomis dienomis plačiai informavo savo skaitytojus apie vadinamojo Baltų Tribunalolo sesiją, kuri liepos 25-26 d. vyko Danijos sostinėje Kopenhagoje, ir apie Baltų Laisvės ir Taikos laivo ekskursiją Baltijos jūroje, kuri vyko tuo pat metu po Tribunalolo sesijos Stockholme. Gal atidžiausiai šiuos du svarbius įvykius sekė svarbiausias Vokietijos dienraštis „Frankfurter Allgemeine“. Šeštadienio laidoje šis dienraštis pirmajame puslapyje paskelbė vedamąjį: „Valstybių ribos Europoje“. „Pasaulio Baltų Taryba“, rašo „Frankfurter Allgemeine“, — šiomis dienomis Kopenhagoje priminė, kaip prieš 45-kerus metus Estijos, Latvijos ir Lietuvos respublikos buvo sovietų kariuomenės užimtos ir prijungtos prie Sovietų Sąjungos. Toks priminimas yra naudingas. Juk žinome, kad praėjusį pavasarį ištisas savaitės minint — dažnai labai vienašališkai minint — Antrojo Pasaulinio karo pabaigą Europoje. Sovietų Sąjunga išdidžiai skelbėsi esanti tautų išlaisvintoja. Baltijos valstybių, kurių vyriausybės tikriausiai nebuvo užpuolusios Sovietų Sąjungos, Baltijos valstybių gyventojai tai geriau žino už visus kitus. Jų likimas skatina iš viso pagalvoti apie Sovietų Sąjungos pretenzijas, kad būtų pripažintos sovietų vadinamos „Antrojo Pasaulinio karo pasekmės, kad būtų pripažinti vėliau papildomai jų naudai įvykdyti jėgos pasistumdėjimai. Maskvos nuolatinės kalbos apie „sienų neliečiamumą“, — rašo dienraštis — neturi būti klišė kritikai tas sienas vertinti, nors niekas negalvoja apie jų prievartinį pakeitimą. Pirmiausia metasi į akis, kad žemėlapyje pakeitimai buvo įvykdyti dar prieš „Didžiojo Tėvynės karo“ pradžią, taigi 1939-1940 metais, kai Sovietų Sąjungoje dar buvo taika. Tie pakeitimai buvo įvykdyti pagal sovietų ir vokiečių susitarimus, kuriuos pasirašė sovietų

užsienio reikalų ministeris Molotovas ir vokiečių užsienio reikalų ministeris Ribentropas. Iš jų vienas vėliau buvo pakartas Niurnberge kaip karo nusikaltėlis. Bet ir daugumas kitų valstybių sienų pakeitimų Europoje po Antrojo Pasaulinio karo, išskyrus tik keletą atvejų, nėra karo pasekmės, visai jau nekalbant apie jų įtvirtinimą, jėga įvykdytus vidinius valdžios poslinkius penktajame dešimtmetyje. Dabartinis Vidurinės Europos žemėlapis yra sovietinio imperializmo išdava, pabrėžia vedamajame straipsnyje „Frankfurter Allgemeine“. Pažymėjęs, kad ir Vokietijos padalijimas nieko bendro neturi su karo pasekmėmis, o tik tai su sovietų idėjomis ir metodais, Vakarų Vokietijos dienraštis pabrėžia, kad dabartinės valstybių sienos Europoje yra neteisėtumo pasekmė. Dėl to, — baigia vedamąjį dienraštis — turime būti dėkingi Pasaulio Baltų Tarybai, kad ji šią neteisę atkreipė pasaulio dėmesį.

Laukia pakeitimų Pietų Afrikoje

Pretoria. — Pietų Afrikos policija nušovė 12 metų juodą mergaitę. Riaušės kai kuriose vietovėse nurimo, tačiau prasidėjo naujosios I policijos metimų akmenys, gazolino bombos. Laukiama, ką ketvirtadienį pasakys P. Afrikos prezidentas Botha. Jis kalbės nacionalistų partijos suvažiavime Durban. Vyksta nemažai susikirtimų tarp skirtingų pažiūrų juodųjų. Vienas vyras buvo gyvas sudegintas, nes jis nepritarė baltųjų parduotuvių boikotavimui.

JAV kongresmenas Solarz, kuris lankosi Pietų Afrikoje, ragino vyriausybę paleisti iš kalėjimo žinomą juodųjų vadą Nelsoną Mandelą ir pradėti su juo derybas dėl sistemos reformų.

Baltųjų rūmų spaudos sekretorius Speakes pasakė reporteriams, kad Pietų Afri-

TRUMPAI IŠ VISUR

— Japonijos keleivinio lėktuvo nelaimėje 524 keleiviai ir igulos nariai, visi žuvo, išskyrus keturis žmones, du jų — motina su aštuonių metų dukrele. Aviacijos ekspertai tiria nelaimės priežastis.

— Izraelis pažadėjo paleisti dar 100 arabų kalinių, laikomų prie Haifos miesto esančioje Atlit koncentracijos stovykloje. Dalis kalinių buvo paleisti liepos 3 ir 24 d. Stovykloje po paleidimo dar liks apie 200 libaniečių ir palestiniečių.

— I Filipinus po 12 egziles metų grįžo opozicijos veikėjas Raul Daza. Jam gresia areštas, tačiau Daza pasakė, kad jis gali būti naudingas tėvynei, artėjant prezidento rinkimams.

— Prekinis Chicago-San Francisco traukinys nušoko nuo bėgių Arizonoje. Keli vagonai vežė nuodingas medžiagas. Žuvo daug galvijų ir paukščių, kai vagonai pradėjo degti. Teko evakuoti gyventojus iš trijų Arizonos miestelių.

— Peru kareiviai nušovė 10 komunistinių sukilėlių netoli Ayacucho miesto.

— Nuteistas sovietų šnipas Arthur Walker bandys sumažinti bausmę, išeidamas teisme liudyti prieš savo brolį ir kitus šnipų gaujos narius, paskelbė jo advokatas.

— Afganistano laisvės kovotojų vadai pasmerkė Afganistane režimo pravedamus savivaldybių rinkimus. Žmonės daug kur juos ignoruoja. Tai pirmi provincijose organizuojami rinkimai nuo 1978 m., kada komunistai pagrobė valdžią.

— Kalifornijoje buvo sunaikintas jau antras „bičių žudikių“ spiečius. Nuo liepos 31 d. valstijos komandos sunaikina visas laukines bites 462 kv. mylių apylinkėje. Pirmasis žudikių spiečius buvo sunaikintas netoli Lost Hills miesto, Kern apskrityje.

koje reikalingi drąsus sprendimai. Visi, kuriems rūpi taika, turėtų siekti kompromisų. Reikėtų atstatyti tvarką, įvesti politines teises, teisingumą ir lygybę, reikėtų užbaigti priešpavardą ir aparteidą, pasakė Speakes.

Washingtonė įvyko didelė demonstracija prieš aparteidą Pietų Afrikoje. Žygiui vadovavo juodųjų organizacijų pirmininkai. Pirmoje eilėje žygiavo New Yorko, Washingtono ir Gary, Ind. miestų merai, pastorius Jesse Jackson ir keli garsūs filmo aktoriai: Paul Newman, Tony Randall ir kt.

Ugandai gresia komunizmo jėgos

Kampala. — Ugandoje buvo sudaryta nauja vyriausybė, tačiau dar neaišku, kaip ji atstatys tvarką valstybėje. Korespondentai skelbia, kad gerai ginkluota Tautinės Rezistencijos armija, apie 4,000 vyrų, žygiuoja į Masaka miestą, trečią didžiausią Ugandoje. Ta kariuomenė, vadovaujama sukilėlio prieš buvusį prezidentą Obote, karininko Musaveni, yra pareikalavusi iš dabartinio režimo sunkių sąlygų įgyvendinimo. Musaveni esąs komunistas. Jis jau užėmė tris vakarinės Ugandos miestus. Manoma, kad be Musavenio pritarimo dabartinė kariuomenės chunta neišsilaikys.

Iš rinkos dingsta „JAV automobilis“

Tokio. — Japonijos finansų ministerija paskelbė, kad liepos mėnesį japonų prekyba su JAV davė rekordinį 3,7 bil. dol. perteklių. Eksportas į Ameriką paaugo 4,7 nuoš., o importas sumažėjo 8,6 nuoš. Automobilų eksportas į Ameriką per liepos mėn. pakilo 18 nuoš. Per praėjusius 1984 metus Amerikos prekybos su Japonija deficitas siekė 36,9 bil. dol.

Kongreso Atstovų rūmuose jau yra pasiūlyta daug įstatymų projektų, kurie bandytų padėti pakeisti. Šeštadienį Japonijon atvyko JAV prekybos atstovas Clayton Yeutter ieškoti kelių, kurie pagerintų Amerikai nepalankią prekybą su Japonija.

Šeštadienio „New York Times“ John Holusha straipsnyje rašo apie „Dingstantį JAV automobilį“. Jau dabar nelengva rasti automobilį rinkoje mašina, kuri būtų gaminta Amerikoje iš Amerikos gamintų dalių. Daugelis modelių, nors sustatomi Amerikoje, turi svetur gaminamas dalis. Nurodomi pavyzdžiai: „Sprint“, Chevroleto modelis, yra gamintas užsienyje, tačiau turi Detroito pavadinimą ir yra pardavinėjamas amerikiečių automobilių agentūrose. Tuo tarpu Pontiac „Sunbird“ yra gaminamas Amerikoje, tačiau turi daug importuotų dalių.

Automobilių pirkėjai sunku susigaudyti tarp rinkoje siūlomų modelių. Tikras užsienietiškas automobilis yra Honda „Civic“. Jis gamintas užsienyje ir pardavinėjamas, kaip užsienio gaminy, Hondos nuosa-

vose agentūrose. Tuo tarpu Honda „Accord“, yra gaminamas Amerikoje, tačiau užsienio imonių. Mašina turi daug Amerikoj gamintų dalių. Chevroleto „Nova“ sustatoma Amerikoj bendroje amerikiečių-japonų imonėje. Tos mašinos apie 70 nuoš. dalių yra gamintos užsienyje. Tos pačios Chevroleto „Spectrum“ yra sustatytas iš dalių, kurias Japonijoje gamina Suzuki arba Isuzu bendrovės.

Neseniai automobilių rinkoje būdavo arba amerikietiški automobiliai arba japoniški, dabar ta aiški linija tapo nebeaiški. Kai kurie — gaminami Japonijoje, o parduodami, kaip amerikietiški. Kiti turi japoniškų firmų pavadinimus kaip Honda ar Nissan, tačiau jie surenkami Amerikoje iš užsienyje gamintų dalių. Tokie Fordo „Escort“ turi Mazdos gamintas transmisijas, nulieta Japonijoje. Minėtų Pontiac „Sunbirds“ motorai atvežami iš Brazilijos.

Oficialiai Amerikos rinkoje importuoti automobiliai sudaro 25 nuoš. rinkoje parduodamų mašinų, tačiau sudėjus visas „naminiuose“ automobiliuose turimas užsienietiškas dalis, svetimi automobiliai sudaro visą trečdalį Amerikoje perkamų automobilių.

Chryslerio pirmininkas Lee Iacocca pasakė, kad japonai siekia užkariauti visą pusę Amerikos rinkos ir tai įvyks netrukus, nes japonams padeda pati JAV automobilių pramonė. Detroito, Iacocca mano, kad pusė rinkos bus japonų rankose už 24 mėnesių. Amerikos automobilis taps istorinė reikybė, nes japonų gamintojai sugeba pagaminti savo automobilį 2,000 dol. pigiau negu Amerikos pramonė.

Trys japonų bendrovės jau gamina automobilius Amerikoje: Toyota, Nissan ir Honda. Dar dvi bendrovės: Mazda ir Mitsubishi paskelbė planus atidaryti fabrikus Amerikoje. Toyota stato jau antrą imonę. Mazda savo Amerikos gaminius, beveik pusę jų, parduos Fordui, o Mitsubishi panašiai sustatė su Chrysleriu, kuris jau pardavinėja tos japonų firmos gaminius 12 metų, tik vadina tas mašinas Plymoutho ar Dodge vardais. Fordas jau įsteigė gan prabangų modelį „Merkur“, kurio dalys bus gaminamos Fordo Vokietijoje. Chrysleris ir Cadillac kai kurias savo brangiųjų automobilių dalis gamina su italų Piminfarina bendrove pagalba. Kai kurie automobiliai bus tikrai maišytos „rasės“, rašo autorius. Už kelių metų Pontiacas siūlys modelius, kurių kūrėjai bus Vakarų Vokietijos Opelio firma. Mašinos bus gaminamos Pietų Korėjoje su daugeliu japonų Isuzu firmos dalių.

Popiežius apie padėtį Afrikoje

Yaounde. — Popiežius Jonas Paulius II Kamerūne pasakytose kalbose pabrėžė žmogaus teisių svarbą, pasmerkė pakartotinai rasinę diskriminaciją Pietų Afrikoje ir pasisakė už Namibijos nepriklausomybę. Jis kritikavo ir vietinius Afrikos valstybių režimus, kurie persekioja savo priešus, kalina, žudo, kankina kitaip galvojančius žmones valstybės saugumo motyvais. Afrika kenčia nuo brožudiškų karų ir kartais nuo genocido.

Popiežius kalbėjo ir apie ekonominę nelygybę. Afrikos tautos išsilaisvinus, gimė naujos priklausomumo formos: ekonominė ir kultūrinė. Vis didėja kiauymė tarp išsivysčiusių ir neišsivysčiusių kraštų. Turtingos valstybės turėtų suprasti, kad ir jos priklauso nuo susirišimo su atsilikusiais kraštais, nes skurstančios tautos pasiduoda tam tikroms ideologinėms įtakoms.

Kovos Beirute

Beirutas. — Beiruto vakarinė ir rytinė dalis toliau veda kovą. Pirmadienį susidūmė žuvo 16 žmonių ir 75 buvo sužeisti. Nuo šeštadienio žuvusių skaičius pasiekė 24, sužeistų — 133. Sirijai bandė sustabdyti civilines kovas tarp krikščionių ir musulmonų. Sirai davė Amal šijitų milicijai 50 sovietų gamybos tankų. Manoma, kad tie tankai prisidėjo prie kovų išsiplėtimo.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 14 d.: Demetrius, Atanazija, Grintautas, Pajautas.

Rugpjūčio 15 d.: Žolinių šventė. Tarcizius, Limbanija, Utenis, Rugilė.

ORAS

Saulė teka 5:56, leidžiasi 7:54.

Saulėta, temperatūra dieną 85 l., naktį 60 l.

SKAUTYBĖS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ KŲ RAMOVĖ
Redaguoja v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

BROLIUI BENEDIKTUI AMŽINYBĖN IŠĖJUS

A. A. skautininkas Benediktas Vilimas, Šiaulių skautų „Lapinių“ ovės skautas.

Mūsų Tautos himno autorius dr. Vincas Kudirkas rašė:

Gyvenimo knygą skaityk
laps į lapą,
Nestodams, kad kartais
tinginius kluves,
Tu nesupelytum ir neitum
į kapą,
Be likusio ženklų, kad
žmogumi buvęs...

Šie žodžiai, labai tinka š.m. liepos 23 d. Los Angeles, Kalifornijoje, iš mūsų tarpo amžinybėn iškeliavusiam skautininkui a.a. Benediktui Vilimui. Kelis metus jį vargynė sunki ir negailestinga liga neleido jam džiaugtis užtarnautu gyvenimo saulelydžio poilsiu. Mūsų skautišką šeimą neteko tylaus, niekada bet kokio darbo neatsisakančio Brolio. Šiandien jo liūdi šeima — žmona skautininkė Leokadija (Lionė) ir sūnus sk. v. Vytas, liūdi Kalifornijos ir visa Lietuvos Skautijos šeima.

A. A. Benediktas savo atliktais darbais nesigarsino, nesigyrė, nesiveržė į pirmąsias rikiuotės eiles. Jo gyvenimo šūkis buvo: „Ką darai, daryk gerai ir visada žiūrėk, kad darbas būtų atliktas gerai. Žygiuok gyvenimo keliu pakelęs galvą ir viršų ir neliūdėk, kaip verkšlenantis pakelęs gluosnis; gyvenimo laikas ribotas — atlik kiek įmanymas savo Tėvynei, savai organizacijai, šeimai, draugams“.

Šias eilutes rašančiam teko a.a. Benediktui sutikti karo metu ir kelerius metus beveik prie vieno stalo dirbti. Tai buvo Radviliškio, (kurio apylinkėje Benediktas buvo gimęs ir užaugęs), garvežių depo įstaigoje. Turėjo ten atsakingas 5.000 darbininkų ruožo raštvedžio pareigas. Okupantui spaudžiant, jam teko laviruoti tarp kūjo ir priekalo. Benediktas savo darbą atliko sąžiningai, tyliai ir vengė bet kokio viešo pagyrimo. Buvo labai draugiškas su savo bendradarbiais ir paklusnus viršininkams. Privalau atskleisti vieną atsitikimą, kai buvau įskustas viešiams, jog įstaigos stalo laikau slapta spaudą ir vieną dieną grėsė krata, a.a. Benediktas, man ten nesant, tik kelioms minutėms prieš krata, išlaužė mano stalo stalčiaus užraktą, pagriebė ten buvusią spaudą ir nesant galimybės jos išnešti kitur, paslėpė ją savo stalo. Už tai likau jam amžinai dėkingas! Jo asmenyje radau tikrą draugą — brolių skautų,

nors vėliau, kaip įtartam, teko visą karo metų kas mėnesį registruotis okupanto saugumo įstaigoje.

Jau laisvame krašte, Amerikoje, išsikalbėjus pasirodė, kad Lietuvoje abu, tik jis gerokai anksčiau, buvome tos pačios garsiosios Šiaulių „Lapinių“ d-vės nariai. Ši draugovė yra davusi Lietuvai išsimokslinusių žmonių. Pasikutinėmis žiniomis daugelis jų ten nuo dabartinio okupanto smarkiai nukentėjo vien už tai, kad buvo skautais.

Liepos 25 d. a.a. brolis Benediktas buvo palaidotas gražioje Los Angeles Forest Lawn kapinėse. Į amžinojo poilsio vietą velionį palydėjo gausus būrys Kalifornijos lietuviškos skautiškos šeimos narių ir draugų. Religines laidotuvių apeigas atliko Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas kun. dr. Alg. Olšauskas.

Los Angeles skautija netekusi brolio Benedikto liūdi drauge su jo žmona skautininke Lionė, sūnumi Vytutu ir jo šeima, giminėmis bei artimaisiais.

Mielas Lapine, išsėkis ramybės laisvojoje Amerikos žemelėje.

S.L.

STOVYKLOS

Rugpjūčio 10-17 d. — „Gintaro“ ir „Ažuolo“ vadovų mokykla, Camp Resolute, Bolton, MA.

Rugpjūčio 10-17 d. — Detroito tūntų stovykla Dainavoje.

Rugpjūčio 11-24 d. — „Neringos“ ir „Pilėnų“ tūntų stovykla prie Clevelando.

Rugpjūčio 17-25 d. — Atlanto Rajono „Anykščių šilėlio“ stovykla, Camp Resolute, Bolton, MA.

Rugpjūčio 23-25 d. — ASS Susipažinimo savaitgalis — Studijų dienos Dainavos stovyklavietėje.

SVEIKINIMAI IŠ EUROPOS

Gegužės mėn. pabaigoje Dainavoje įvykusio vyr. skautų ir skautų vyčių saskrydžio dalyviai ir dalyvės.

PABUSKIM IŠ MIEGO...

Po ilgų 4 metų atostogų, vyr. skautės, skautai vyčiai, gintarės ir j. budžiai vėl turėjo progą susitikti jiems skirtame saskrydyje. Saskrydis pavadintas „Pabuskim iš miego“ ne atmetinai, bet su mintimi, kad laikas pradėti veikti — ruošti tokius saskrydžius, atgaivinti vyr. skautų, skautų vyčių, gintarių ir j. budžių tradiciją ruošti suvažiavimus, suėjimus.

Toks saskrydis įvyko gegužės 25-27 dienomis Dainavoje. Kol prityrę skautai bėgiojo po gražią Dainavos gamtą, užsiiminėjo skautiškais žaidimais, „lankėsi Kaune“, „maudėsi Nemune“... erdviuose Dainavos baltuose rūmuose vyr. skautės ir skautai vyčiai svarstė jiems rūpimus klausimus: gilinosi į pasaulinius įvykius, Sąjungos reikalus, vyr. skautų, ir skautų vyčių veiklą, tradicijas ir tuo pačiu dar turėjo laiko susipažinti, atspazinti, susidraugauti, padainuoti.

Pabuskim iš miego ir pažūrėm kas aplink mus darosi! Šeštadienio programoje, apie dvikalbiškumą, įdomiai išsėdama kreivė, kalbėjo s. Aldona Miškinienė, kuri visada labai nuotaikingai visus įtraukia į gyvas diskusijas.

Dainas preciziškai vedė v.s. Linda Chiapetta su pagalbininkėmis. Saskrydžio proga buvo išleistas 107 dainų dainorėlis su gaidomis. Dainorėlio (Xerox) atspaudimą finansavo „KASOS“ Lietuvių Federalinės kredito unijos Chicago skyrius. Skautės ir skautai

jiems už tai nuosirdžiai dėkoti. Dainorėlį surinko ir paruošė vs Vanda Aleknie. Atskirose šakų sueigose buvo diskutuojamos vyr. skautų veiklos gairės, tradicijos, vienetų veikla; diskusijas sumaniai pravedė vs Stefa Gedgaudienė ir vs. Gilanda Matonienė.

Šeštadienį vakare po laužo, stovyklautojai grįžo į baltuosius rūmus, kur prie ugniauko liepsnos, įspūdingas Sekminių švenčių nuotaikoj šv. Mišias aukėjo vs kun. Antanas Saulaitis, SJ.

Sekmadienio programon buvo įtraukta mums visiems labai opi ir svarbi OSI problema, kurią tiksliai ir įdomiai pristatė advokatė Laima Garbonkienė. Šia tema domėjosi ne tik jaunimas, bet ir vyresnieji vadovai, įsitraukdami į diskusijas, keldami klausimus. Jaunimas išsėdė daug idėjų, kaip galima padėti tiems, kurie tiesioginiai dirba OSI pasipriešinimo darbuose (ADP). Ta proga adv. Garbonkienė atvežė pluoštą medžiagos: viename leidinyje sukomplektuotus straipsnius iš laikraščių. Leidinį skautai galėjo ten pat įsigyti. Leidinys paruoštas ir išleistas

Ethnic Community Services.

[domios diskusijos ir klausimai iškilo pokalbyje apie Lietuvos jaunimą, dabartinę Lietuvos padėtį, kultūrą, mokslą, sportą. Iškilo pagėdavimas turėti daugiau tokių pasnėkėsių.

Puikios nuotaikos ir humoro bei kūrybingumo programon įnešė akt. Juozas Kapačinskas, taktinamas mielos skautų bičiulės režisierės Elenos Kudabienės. To vakaro programoje visi dalyviai jautėsi ne kaip skautų laužuose, bet kaip tikri aktoriai ir scenos nugalėtojai. Pasirodymai buvo tikrai kūrybingi, juokingi ir taiklūs.

s. Remigijaus Balzinsko pravedti žaidimai parodė, kad ir vyr. skautės ir skautai vyčiai dar nori ir sugeba žaisti. Žaidimus stebint, buvo jaučiamas gero vadovo supratimas jaunuolio nuotaikos, dar norinčio bei sugebančio žaisti... Ar tik ne čia glūdi skautavimo pagrindai? MOKĖKIME ŽAISTI!

Ilgasis savaitgalis tapo labai trumpu, nes vis dar norėjosi kalbėti diskutuoti, bendrauti... O jau reikėjo važiuoti namo.

Iki pasimatymo kitame saskrydyje!

Koresp.

Vyr. skautų ir skautų vyčių saskrydžio Dainavoje vadovės — rengėjos. Iš k.: ps. Eglė Rimavičiūtė, ps. Danutė Bruškytė, vs Vanda Aleknie ir ps. Audronė Tamošiūnaitė.

ASS STOVYKLA — STUDIJŲ DIENOS

Tradicinės Akademinių skautų sąjūdžio studijų dienos (šiais metais pavadintos „Susipažinimo stovykla“) įvyks rugpjūčio 23, 24 ir 25 dienomis, (penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį) Dainavos stovyklavietėje prie Manchester, Michigan.

Studijų dienoms yra sudaryta gera programa ir pakviesti įdomūs prelegentai:

1. Reportažas („survival report“) iš ekskursijos Baltijos jūra (Baltic Peace and Freedom Cruise); skaidrės, filmai.
2. Pašnekėsys apie lituanistikos kursus Vilniaus universitete (kalbės šios vasaros kursų dalyviai).
3. Kas toji O.S.I.? Ir kodėl?
4. Lietuvos estradinė muzika — anksčiau ir dabar (gal soksime!)
5. Algimanto Kezio foto rinkinio „Lithuania —

Through the Wall“ sutiktu.

6. [domūs pašnekėsiai, užsiėmimai, laužai ir t.t. Registracija: Neatidėdami registruokitės raštu pas Dainių Vidžiūną, 5609 South Karlov, Chicago, IL 60629, arba telefonu pas Ramunę Lukienę — (312)422-4288. LABAI SVARBU kuo greičiau žinoti dalyvių skaičių dėl patalpų ir maisto!

Visi stovyklautojai privalo atsivežti ASS stovyklinę uniformą, miegamais, pagalvių užvalkalus, rankšluosčius, maudymosi kostiumą, lietaus, asmeniškus tualetinius reikmenis. Gera nuotaika būtina!

Kaina: Studentams — 35 dol.; visiems kitiems — 45 dol. Laukiame visų!

Akademinio Skautų Sąjūdžio Vadija

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvėtimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atzymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerator mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (Seštad. pried.)	\$30.00 \$19.00 —

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00; šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisyti nesiunčiami. Nesuaukštinti straipsnių nesiunčiami. Redakcija už atskaitą turinį neatsako. Skelbimų kainos priimančios gavus prašymą.

Dr. Romualdas Povilaitis
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODO CHIRURGIJA
(augliai nuimami ofise)
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Val. pirm., antr., ketv., penkt.
nuo 12 iki 6 v.v.

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168
Rezid. 385-4811

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterių ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

Dr. Tumasonio ofisą perėmė
DR. S. LAI
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 11-2.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7; antr. ir penkt. 10-4; šest. 10-2 val.

Ofs. tel. U-5348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Sirdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. ALDONA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000,
Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUČAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
SPECIALYBĖ VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
Nechirurginis išsiplėtusių venu ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą: Pirm., antr., ketv. ir penkt.

DR. LEONAS SEBUTIS
INKSTŲ PUSLIS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Tel. RE-11ance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvių gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.
Treč. ir šest. uždaryta

776-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6648 So. Albany Ave., Chicago
Val. antr. ir penkt. 3-5
kitos pagal susitarimą.

DR. IRENA KYRAS
DR. LAURA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJOS
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

Edmundas Vidasas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Tel. ofiso ir buto: OLYMPIC 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽIUBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr. ketv. ir penkt. 3-6; šeštadienis pagal susitarimą

Idejos, kurios gaivina

LIETUVOS ŽMONES

Okupuotoje Lietuvoje gyvenantieji lietuviai yra nepriklausomybės laikų auklėtiniai, jų vaikai ar vaikaičiai. Taigi juose laisvės ir nepriklausomybės idėja yra dar įvestas visuotinis švietimas, daugelio studijos vakarų universitetuose išugdė veržimasi į mokslą, į kultūrą, pažangą, kas tebūna labai gyva ir dabar, kiek okupacinės sąlygos leidžia.

Tautos dvasiai labai svarbus ir ideologinio charakterio tvirtumas, pastovumas. Patriotinės, tautinės idėjos iš tautos neišraunamos, bet lygiai branginama ir moralinė, religinė ideologija. Šioje srityje okupantų įvestas spaudos draudimas, bet vis dėlto, garinant, kad paliekama religijos laisvė, šiomet buvo leista išspausdinti „Katalikų kalendorius – žinynas“. Šalia įprastų kalendorinių, liturginių nuorodų ir maldų pirmoji vietoj čia dedama medžiaga, skirta „Krikščionių vienybės savitei“, taigi ekumeninė dvasia dabarties Lietuvoje yra stipri ir stiprinama.

Duodama suglausta medžiaga visų metų šventadienių pamokslai. Čia išryškinaš žvilgnis aukštyn. Viename skirsnyje cituojamas naujų laikų mintytojas Berdiajevas, kuris nusiskundė: „Žmogus tapo skurdus, menkas ir nelaimingas, nes jis neapmąstė, ką jam kalba gėlmynai ir žydrieji toliai“. Tas pats išryškinaš ir vaizdžia lietuviška forma: „Rūpintojėli, nepalik mūs krašto, rūpintojėli, nepalik širdį! Tu knygnešį siuntei parnešti rašto. Tu vaiką mokei iš maldaknygės raidžių“. Lietuviui nurodomas tauraus gyvenimo kelias: „Su tikėjimu širdyje, su artimo pagalbai ištisomis rankomis eidamas per pasaulį, pini palaimingos amžinybės vainiką“. Žmogaus gyvenimo kelias taip apibūtinamas: „Pasaulis – tai mūsų kelias į Dievą, ir mes pas jį einame, bendradarbiaudami su juo, darydami pasaulį gražesnį ir tobulesnį. Šitaip tampame epochos kūrėjais“.

Gyvenimo prasmės aptarimas lenkia to žinyno autorius pacituoti vakarieti rašytoją: „Garsusis prancūzų rašytojas ir lakūnas A. de Sent – Egziuperi (Saint-Exupery) laisvę vienam generolui parašė: „Pasaulyje viena tėra tikra problema: kaip sugrąžinti žmonėms dvasinį reikšmingumą ir dvasinį nerimą? Ką daryti, kad jie pajustų dangaus rasą, tarytum grigalinio giedojimo giesmę? Juk matote, nebegalima toliau gyventi tik tiktai šaldytuvais, politika, biudžetais, ir kryžžodžiais. Tai nebeįmanoma! Savo knygoje „Mažasis princas“ Sent-Egziuperi sako: „Koks nesuprantamas tas suaugusiųjų žmonių pasaulis. Žinome tik tai mašiną, geografiją ir politiką, o kas yra tikriausia – šviesos, debesų, dangaus ir jo žvaigždžių – mes jau nebesuprantame. O juk iš tiesų žmogus negali gyventi vien šaldytuvais ir biudžetais. Juo labiau bando jis tai daryti, juo didesnis nusivylimas jį ištinka, juo tuštesnis jo gyvenimas. Ir šiandien gal dar labiau nei kada, šiandien mums reikia žmonių, kurie klausytų: O kaip žmonių sielos? Reikia žmonių, kurie žmogui padėtų kasdienos sūkurioose, neprarasti savo sielos, reikia mums kunigų! Juo jie svetimieji triukšmingame pasaulyje, juo labiau jie reikalingi“.

Besisielojant priaugancia karta, tame žinyne skatinama: „Tad pradėkime vėl suvokti, ką reiškia, kad mūsų vaikai turi išmokti ne tik skaityti ir rašyti, bet kad išmoktų gyventi“. Jaunimui ir suau-

gusiems išryškinaš šv. Kazimero pavyzdys, o tai ypač buvo priminta šventiant šv. Kazimiro jubiliejų, apie ką Lietuvos žmonėms išleistame žinyne skelbiama: „Jubiliejaus minėjimai labai daugeliui žmonių Tėvynėje ir pasaulyje priartino kilnųjį Šventąjį, pakėlė jų dvasią ir suteikė impulsą viltingai žengti krikščionišku keliu“. Tam padėjo jubiliejaus proga organizuojamos misijos, per bažnyčias Lietuvoje išplatinti 5000 šv. Kazimiero medalių egzempliorių (skulpt. A. Žukausko kūrinys), paskleista 20,000 kalendorelių su šventųjų vardais ir išplatinta 50,000 egz. šv. Kazimiero paveikslų, kur pagal Varnių bažnyčioje esantį paveikslą vaizduojamas šv. Kazimeras, pamynęs aistrų demoną.

Leidiny duodamas platus aprašymas vysk. A. Baranauko ir jo kūrybos ugdant meilę lietuvių kalbai ir savo kraštui. Nemažai ugdančių minčių paberama ir mirusių kunigų trumpose biografijose. Minint vysk. J. Pletkaus mirties dešimtmetį, primenamas jo pasirinktas šūkis: „Cum humanitate et caritate“ (Su meile ir nuostimu). Išryškinaš kun. A. Lipniūno pavyzdys, tariant: „Alfonasas Lipniūnas buvo reta socialinė asmenybė, kuri vaiko sielos tyrumą siejo su kovos vyro drąsa, mažą ūgį su dvasios didybe, žmogišką švelnumą bei jautrumą su besąlygiu principingumu. Ryškiausias bruožas – kitiems pasiūlymas ir darbas be atvangos“. Kalbant apie 1984 m. balandžio 22 d. mirusį kunigą Alfonso Lape, pažymima: „Pašaukė jį Viešpaties dar sugebantį teikti Atpirkimo šviesą su ypatinga savo širdies šiluma, skelbti Dievo Tiesą su tokiu valingumu ir stiliaus patrauklumu bei gilumu, kad, rodos, kiekvienas jo kunigiškas žingsnis dar degė darbo meile“.

Trumpučėje kunigo J. Jasinevičiaus, mirusio 1984 m., biografijoje iškeliamas jo kuklumas, meilė ir kantrybė su žmonėmis ir ryžtas dirbti nežiūrint okupantų suvaržymų; jis paskutiniaisiais metais prieš mirtį atstatė sugedusią Kartenos kleboniją. „Paklaustas apie lėšas ir dokumentus, parodė sau į širdį ir pasakė: „Čia visi dokumentai“. Remontas jis buvo atlikęs savo lėšomis. Net ir dabarties pareigūnai negali užmerkti akių prieš taurius dvasininkus. Pernai metais mirusio kun. J. Kubiliaus biografijėlę pažymima: „Kun. J. Kubilius buvo ramaus būdo, mokojo su visais sugyventi ir visada buvo neturtingas. Laidotuviams didelę paramą suteikė vietinio kolūkių valdyba“.

Idealistų Lietuvoje netrūka. Apie kun. Napoleoną Norkūną, mirusį 1984 m., rašoma, kad jis besimokydamas dirbo „Tarybinio Rokiškio“ redakcijoje literatūrinio darbuotoju. Stoją į Vilniaus universitetą studijuoti lituanistiką, ten baigė keturis kursus, bet sustiprėjus religiniams jautinimams, stoją į Kauno kunigų seminariją ir tapo kunigu.

Kai religinių persekiojimų atmosferoje pavyksta okupuotoje Lietuvoje išleisti ir tokį leidinį, mes džiaugiamės. Ir Lietuvos komunistai galėtų pasekti Kinijos mokslininku, komunizmo teoretiku, mokslų akademijos pareigūnu Zhao Fusan, kuris neseniai paneigė Markso tvirtinimą, kad religija yra opiumas, ir pabrėžė, kad religija sudaro tautos dvasinės civilizacijos turtą literatūroje, mene, architektūroje, filosofijoje, moralėje, žmogaus gyvenimo būde.

Juoz. Pr.

DAINININKŲ – INSTRUMENTALISTŲ KONKURSAS

Pokalbis su pianistu prof. Andriumi Kuprevičium V. ROCIŪNAS

Kad mūsų kultūrinis – muzikinis gyvenimas nesutrintų vien senose formose, apimtyje ir meniniame lygtyje, kad mes nepasitenkintumėm dabartiniais, nors ir gerais dainininkais bei instrumentalistais ir kad neįkristumėm į pagundą, manydami, jog be rūpestų ir pastangų ir ateityje turėsime mūsų pakankamą muzikinį prieauglį, dabartinė LB Kultūros taryba, baigianti jau antrąją trejų darbo metų kadenciją, atkreipė dėmesį į šią aktualią problemą ir 1982 m. surengė pirmąjį dainininkų – instrumentalistų konkursą Clevelande.

Pirmasis bandymas, galima su pasitenkinimu konstatuoti, pasiekė dviejų tikslų: pirmą, atkreiptas visuomenės dėmesys į šios rūšies menininkų prieauglį ir jo įtraukimą į lietuviškųjų kultūrinių renginių atlikėjų eiles ir, antrą, konkurse dalyvavę ir laimėję ir nelaimėję jaunieji dainininkai – instrumentalistai liko mūsų kultūrinio renginių laukiamais ir vertinamais programų dalyviais.

Lietuviškoje scenoje ir dabar pasirodo pirmojo konkurso dalyviai: Asta Šepetytė – fleita, Vytautas Jonas Bakšys – pianistas – kompozitorius, Dalia Sakaitė – pianistė, Audrė Budrūtė – dainininkė, Vilija Eliza Mozuraitytė – dainininkė, Vita Polikaitytė – dainininkė, Rūta Pakštaitė – dainininkė ir Carmen Valencijonas – dainininkas. Kaip žinoma, kai kurie iš jų yra pasiekę profesionalinio menininko lygį ir susilaukę spaudos ir specialistų kritikų įvertinimo.

Tokį antrąjį dainininkų ir instrumentalistų konkursą Kultūros taryba rengia š.m. spalio 5 d. Clevelande.

Prof. Andrius Kuprevičius, pianistas, dirbąs Clevelando universiteto universitete ir Kultūros tarybos narys muzikos reikalams, yra pakviestas pranešti ir šį antrąjį konkursą, kaip jis tokį darbą sėkmingai atliko ir prieš trejus metus.

Išryškinti kai kuriuos klausimus bei duoti išsamesnės informacijos visuomenei ir suinteresuotiems konkurse dalyvauti, kreipiausi į prof. Andrių Kuprevičių su keletu klausimų.

– Kokia būtų dar gilesnė konkursa: kaip sudarysite

Prof. Andrius Kuprevičius – žymusis lietuvių pianistas

tokių konkursų prasmę, negu pažymėjau savo įvadinėse pastabose?

– Tikimės paskatinti, paraginti padirginti, parodyti mūsų visuomenės nuostabų dėsnių. Kelias į artistinių laimėjimų viršūnę yra ilgas, vienišas ir kupinas išorinių ir vidinių kliūčių.

– Kas konkurse gali dalyvauti: kilmė, amžius, išsilavinimas, kraštas?

– Kiekvienas ne jaunesnis 16 metų ir ne vyresnis 30 metų amžiaus, lietuviškos kilmės, bet kurio krašto jaunuolis – jaunuolė. Muzikinis subrendimo lygis pademonstruojamas priedama įreikdavimo juosta ir trumpa biografija.

– Kokia muzikos kategorija apima šis konkursas?

– Tris kategorijas: vokalinę, instrumentalinę (styginių ir pučiamųjų instrumentų) ir fortepijono. Skelbiama speciali kanklių kategorija šiame konkurse.

– Ar bus daroma kokių suvaržymų norintiems šiame konkurse dalyvauti, jei jie jau yra dalyvavę pirmajame konkurse?

– Pagal nusitovėjusią bendrinę konkursų praktiką, pirmas premijas laimėjusieji 1982 metais, šiame konkurse dalyvauti neįleidžiami.

– Kaip numatote pranešti šį konkursą?

– Vertinimo komisiją ir kaip bus atrinkti jaunuoliai-lės, kurie dalyvaus dainininkų – instrumentalistų koncerte Clevelande?

– Kaip ir primajame konkurse – kviesime bešališką amerikiečių artistų komisiją.

– Kur reikia kreiptis norintiems konkurse dalyvauti?

– Pavyzdinę įreikduotą juostą ir trumpą muzikos mokslo apybraižą siųsti: Mr. Andrius Kuprevičius, 2166 N. St. James Pky, Cleveland, OH 44106 arba Mrs. Ingrida Bublėnė, 23430 Harms Rd., Richmond Hts., OH 44143.

Prašome, kaip galima greičiau, registruotis. Apie premijas ir jų dydį bus paskelbta vėliau. Premijų mecenatas Lietuvos Fondas.

UPĖJE PASITAIKO VISKO

Teigiami žmonės žvelgia giliau ir plačiau... Jie neužmerkia akių blogiui, bet jį priima blaiviai, kantriai, realistiškai, kaip kasdienę žmogaus dalį, kaip gyvenimo upę, kurioje plaukia žmonės ir laivai, dumbalas, sudeginta alyva ir audrų nulaužtos medžių šakos.

Bruno Markaitis, S.J.

RAMIOJO VANDENYNŲ ŠIAURĖS VAKARUOSE

RITONĖ RUDAITIENĖ

(Pabaiga)
Mount Rainier

Senovės Indėnai vadino jį Takhoma. Tačiau, 1792 metais anglų laivyno kapitonas Vancouver iš tolo pamatęs šį 14,410 pėdų milžiną, davė jam savo artimo draugo admiralo Rainier vardą. 1883 metais pietiniame kalno šlaite įsikūrė James Longmire šeima ir atidarė viešbutį su mineralinių šaltinių madyklėmis. Del ypatingo gamtos, ypač vasaros metu žydinčių gėlių grožio, jie šią vietą pavadino Dangiškuoju rojumi.

Paradise

Vaziuodami į Paradise lankytojų centrą, negalėjome atsistebėti Mount Rainier grožiu. Stovėjo jis išdidus, viską nustelbiantis, kaip pirktose atvirutėse. Bet koks nusivylimas, kai pakilus 5,400 pėdų aukštomis, staiga išlipom į rūką. Kągi – atrodo, šiandien šį taip dažnai kavonėmis mėgstantį žaisti milžiną jau nebeteks matyti...

Pasistiprinę apžiūrėjome puikiai įrengtas ekspozicijas, teatro salę (kur tuo metu buvo rodomas dokumentinis Mount St. Helens prasiveržimo filmas) ir nusprendėme eiti pamatyti, jei dėl blogo matavimo ne visą, tai bent pačią nosį (snout) Nisqually ledyno.

Jei kas tikėjosi balto, žėrinčio ledyno – turėjo gerokai nusivilti. Šis ledynas – tai juoda, purvina, akmenų ir uolų atskalamis nuklota masė, iš po kurios šniokšdamas verčiasi drumzlinas vanduo. Tai šitaip atrodo „gyvieji“ ledynai – tie kurie aktyviai formuoja kalnų tarpeklius ir slėnius. Nutilę ir įsilausę, netrukus galėjome matyti ir girdėti nuo tarpeklio stacių sienų tiesiog ledynui ant nugaros krentančius akmenis.

Mount Rainier turi 35 kvadratinės mylios ledo su 26 ledynais ir daugybę ledo plotų. Net šešetas ledynų yra pasikabinę nuo pat kalno viršūnės. Mūsų palydovė pasakojo, kad šioje kalno pusėje iškrenta rekordiniai daug sniego. Pavyzdžiui, 1971 metų žiemą net 1,122 inčiai.

Mount Rainier yra miegantis ugnikalnis. Rytinio Mount Rainier kraterio briauna niekuomet neapsidengia sniegu. Jį nuolat stūrina iš kalno gilumos sklindanti šiluma ir karšti garai. Tarp 1820 ir 1894 metų Mount Rainier yra prasiveržęs net 14 kartų. Tačiau šie prasiveržimai nebuvo reikšmingi. Dabartinę savo išvaizdą Mount Rainier gavo,

kai prasiveržė prieš maždaug 2,000 su viršum metų.

Mūsų stovyklavietė Ohanapecosh yra 200 pėdų aukštesnė ir nuo 500 iki 1000 metų senumo eglių ir kedrų girioje, kuri, tarytum scenos užuolaidą, nuo mūsų akių slepia Mount Rainier. Žemę kloja minkštos samanos ir papartynai. Čia pat teka srauni Ohanapecosh upė, kurios vanduo šniokšdamas verčiasi per didesnius ir mažesnius labai slidžius akmenis.

Tuoju po pusryčių skubu prie teltelio padaryti dar vieną to gaivinančią, skaidraus vandens nuotrauką. Dėmesį patraukia kitas fotografas – jaunas tėvas su dviem mėnesių kūdykiu specialiaame nuo pečių kabančiame krepšelyje. Nustembu, bet suprantu ir mėginu pateisinti tos jaunos šeimos vargą. Šioje kelionėje tokie sutikti gana daug jaunų šeimų su mažamečiais vaikais ir kūdikiais. Įdomu, kad tokiomis atostogomis beveik visiškai nesidomi juodoji rasė.

Saulėtekis

Nutarėm pasigrožėti Mount Rainier kalnu iš kitos pusės ir todėl išsirengėm 30 mylių kelionei į Sunrise lankytojų centrą. Girdėjome, kad iš čia kalno matomumas beveik visuomet garantuotas.

Tikrai. Išskyrus lengvo debesėlio aureolę, Mount Rainier – kaip ant delno. Nors buvom penkių mylių atstume, bet per žiūronus aiškiai matėm net kelias grupes alpinistų kopiant ledų laukais. Tokių drausulių kasmet atsiranda arti 2,500. Kiek žinoma, nuo 1870 metų, kai Van Trump ir Stevens pirmieji pasiekė Mount Rainier viršūnę, iki šiol yra žuvę daugiau kaip 50 alpinistų. Nežinia, kaip būtų atsitike ir tiems drąsiams pirmūnams, jei ištikti staigos sniego pūgos nebūtų atsistatę atsiderę ugnikalnio garų išrausto urvų užuovėjos.

Mūsų iškyla iš Sunrise (6,400 pėdų aukštyje) ir Mount Freemont viršūnė (7,181 pėdos aukštyje) buvo įdomi tuo, kad teko pamatyti didžiulį kalnų ožių kaimenę – net 53 ožkas su ožiukais. Išsėjoms sėdėdami aukštai virš debesų ir gėrėjomės toli panoramoje prasiskiusiomis kitų kalnų bei kalnynų snieguotomis viršūnėmis.

Bailey Willis, buvęs Stanfordo universiteto geologijos profesorius, kartą rašė: „Mačiau Šveicarijos kalnų (Nukelta į 4 psl.)

KAN. P. MARTIŠIUS – PRIENŲ ŠVIETĖJAS

12

Vokiečiams okupavus Lietuvą, 1941 m. kun. Martišius vėl skiriamas direktorium tik ne „Žiburio“, o tiesiog Prienų gimnazijon. Vokiečių okupacija buvo sunki. 1940 m., paskelbus, kad žemesnės klasės nereikės mokėti už mokslą, ir jas prigružėjo daug mokinių. Paralelių klasių vokiečiai neleidė atidaryti, tai kai kuriose klasėse buvo iki 50 mokinių. Tokioms klasėms reikėjo erdvių patalpų, o tokių gimnazijoje nebuvo.

Kai buvo gautas ir Rusecko erdvus jo namo kambarys ir jau buvo padaryti iš lentų primityvūs suolai, atėjęs Prienų vokiečių komendantas su kareiviais suolus išmėtė pro langus, užimdami patalpas karininkų klubui. Teko klasėms paversti medelyne esantį mokinių bendrabutį, nutolusį per kilometrą nuo pagrindinių gimnazijos patalpų.

Antra didžioji bėda buvo reicho darbo tarnyba. Vokiečiai pradėjo mokinius verbuoti į reicho darbo tarnybą. Išsiųsti jaunimą iš savo krašto direktorius visai pargė. Į kategoriskus reikalavimus rašė, kad tokiais neramiais laikais tėvai nenori jaunuolių išleisti iš savo namų. Įdūkę rudmarškiniai patys atvažiuodavo verbuoti. Papūtę juos atvažiuojant, mokiniai išsokdavo iš klasių pro langus nusileisdavo prie Nemuno ir sprukdavo į visas puses. Neradę mokinių klasėse, vokiečiai bjauriausiai plūdavo ir grasindavo direktoriui ir mokytojams.

Pavasarij ir rudenį direktorius medelyną perdirbti Prienų parapijoje. 1946 m. gruodžio 17 d.

tvarkė ir pomologinį sodą... Žiemą, turėdamas daugiau laiko, mėgino mokytis vokiečių kalbos. Tik po visokių išgyvenimų, jau prašokusiam 60 metų, jam stipriai pasireiškė sklerozė: vieną dieną ką nors išmokęs, kitą jau neprisimindavo. Tad, pavargęs koki mėnesį, metė mokesį.

Labai pergyveno žydų šaudymą. Buvo sušaudyta daug nekaltų pažįstamų žmonių, nemažai ir jo mokinių.

Aplankęs jį tą dieną vienas mokytojas rado protekine vaikščiojantį iš vieno buto kampe į kitą ir vis kartojantį: „Kas jiems davė teisę? Kas jiems davė teisę?“

Kai vokiečiams traukiantis ties Prienais vyko mūšis, direktorius niekur nesitraukė, visą laiką pratūnojo šalia gimnazijos apkaselėje ir išsaugojo gimnazijos pastatą ir visą gimnazijos turtą.

Vidurinės mokyklos direktorius

Grįžus į Lietuvą tarybiniai santvarkai, 1944 m. vasarą Marijampolės švietimo skyrius, trūkdamas mokinių, kun. Martišiui pavedė laikinai eiti Prienų vidurinės mokyklos direktoriaus pareigas. Tačiau jis šiose pareigose neišsilaikė nė vieno mėnesio. Būdamas direktorium nenusivilkio sutanos, nevykdė direktorų ideologinio ir ateistinio auklėjimo klausimais, nebendravo su komjaunimu ir partija. „Sniemite etovo sumasėdėšvo“ – pareikalavo kažkoks pareigūnas, ir Marijampolės švietimo skyrius jį atleido.

Paskutiniai gyvenimo metai

Atleistas iš direktoriaus pareigų, vėl pradėjo dirbti Prienų parapijoje. 1946 m. gruodžio 17 d.

Prienų parapijos klebonui J. Valaičiui mirus, Martišius buvo paskirtas Prienų parapijos klebonu. Klebonauti nesisekė. Būdamas labai jautrus, skaudžiai pergyveno partizaninės kovos žiaurumus ir žmonių trėmimus į Sibirą. Nepakentė jokių prieštaravimų ir netvarkos. Kartais net bažnyčioje užsibardavo ant jį supykdyusio. Pas jį vis dar atėdavo į bažnyčią mokinių pasimokyti tikybos. Kai kam šitai nepatiko, kažkas pasistengė, kad jis būtų iškeltas iš Prienų. Buvo nukeltas į Simnų kleboną. Bet ir čia nelgėi klebonavo. Dirbti su žmonėmis nesisekė, su jaunimu užmegsti ryšiai nevyko, pradėjo slubuoti sveikata. Todėl po poros metų prašėsi iš klebono pareigų atleidžiamas ir pasiliko Simne altaristas.

1955 m. gruodžio 30 d. P. Martišius mirė, eidamas 75 metus. Palaidotas 1956 m. sausio 2 d. Prienuose, dalyvaujant tūkstantinei žmonių miniai. Nors ir buvo labai nepalankios sąlygos, ir laidotuves susirinko nemažas būrys ir buvusį jo mokinių atiduoti savo mylimam direktoriui paskutinę pagarbą.

Kun. P. Martišiaus palikimas

Kun. P. Martišius įnešė didelį indėlį į mūsų šalies gyvenimą. Jis, sukurdamas gimnaziją ir jai vadovaudamas, išleido į gyvenimą daug įvairių sričių specialistų. Sukūrė didžiulį medelyną, vieną pirmųjų Lietuvoje, daug prisidėjo prie sodų išplėtimo visame krašte.

(Pabaiga)

BOSTONO ŽINIOS

„LAISVĖS VARPO“ KONCERTAS

Tradicinis „Laisvės Varpo“ rudens koncertas įvyks ne spalio 13 d., kaip anksčiau buvo skelbiama, o spalio 20 d., sekmadienį, 3 val. p.p. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos namų trečio aukšto salėje. Koncerto data pakeista, iškilus nenumatytoms aplinkybėms, dėl kurių koncertas negali įvykti anksčiau skelbta data. Tai bus jau 52-ras „Laisvės Varpo“ kultūrinis renginys. Jame programą atliks solistas Algis Grigas iš Chicago, solistė Daiva Mongirdaitė, iš Bostono ir pianistas William Smiddy iš New Yorko. Koncerte skambės duetai iš įvairių operų, o taip pat lietuvių kompozitorių sukurti duetai. Tuo koncertu pradedamas lietuvių kultūrinio renginių rudens sezonas. Susidomėjimas koncertu yra didelis tiek dėl jo rengėjo, tiek dėl programos atlikėjų, kurie spalio 6 d. atliks programą „Darbininko“ rengiamame 70 metų sukakties minėjime Brooklyne, N.Y. Šiame koncerte Bostono ir apylinkės lietuvių turės progą pirmą kartą išgirsti ir pamatyti William Smiddy, pasaulio garso pianistą, kuris liepos 13 d. koncertavo Bostone su Bostono Pops simfoniniu orkestru, šiam švenčiant 100 metų sukaktį. Ten jis su simfoniniu orkestru pianino solo atliko Gershwin'o kūrinuose „Rhapsody in Blue“ ir „Concerto in F Major“.

IŠ AMERIKIEČIŲ SPAUDOS

Dienraštis „The Boston Herald“ liepos 14 d. straipsnyje „Back Soviet Captive Nations“, ukrainiečių veikėjas Orest Szezdruk rašo apie Pavergtųjų tautų savaitę, kad komunistinė Rusija nuo 1920 metų savo aukomis paverstų Lenkiją, Vengriją, Lietuvą, Ukrainą, Čekoslovakiją, Latviją, Estiją, Baltgudiją, Rumuniją, Rytų Vokietiją, Bulgariją, Armeniją, Azerbeidžaną, Gruziją, Šiaurės Korėją, Albaniją, Idel-Ural, Tibetą, Laos, Afganistaną ir kitas tautas. Rusija labai puolanti JAV-es už Pavergtųjų tautų savaitės rezoliuciją. Bet dabar, kada komunistinė Rusija kelia koją į Vidurio Ameriką ir Afriką, amerikiečiai turi praręgti. Lapkričio mėn. prezidento Ronald Reagan su Mikhail Gorbachev, susitikime, JAV-ių prezidentas turis pasakyti Gorbachevui, kad neparduos Rusijai ginklų ir technologinių reikmenų. Taip pat nepirks ir Sovietų vergų pagamintų gaminių. Liepos 17d. laišku skyrė Aristids Lamberts, latvis, rašo „Still Captive“, kad prieš 45 metus sovietų kariuomenė užpuolusi ir okupavusi Estiją, Latviją ir Lietuvą. Okupacija ir po 45 metų tęsiasi. Daug tautų šiais metais švenčia 40 metų sukaktį nuo II-jo pasaulinio karo pabaigos, o Baltijos kraštai jau 45 metus neša

RAMIOJO VANDENYNO

(Atkelta iš 3 psl.)

grožį. Andų kalnų grandioziškumą. Fujiyama kalno klasiškinę simetriją, bet pasaulyje nieko nėra didingesnė ir labiau įkvepianti kaip mano senoji, numylėta stovyklavietė — Mount Rainier. Švarko kišenė užčiuopiau ir dar kartą persiskaiciau vieno vakaronės girdėtą mintį: „Grožis nėra atrandamas žemėlapiuose ir nuotykių nėra sutinkami knygose. Juos galima rasti tik ieškant“.

Sovietų vergija, kankinimus ir baisią okupaciją. Pasaulis turis tai žinoti.

Tokie pasisakymai amerikiečių spaudoje turi reikšmę, nes tai priminimas pasauliui apie Sovietus ir supažindinimas su pavergtomis tautomis. Kad tik daugiau tokių pasisakymų būtų. Tas pats dienraštis liepos 18 d. savo bendradarbio lūpomis kalba: „Gov. backs sov. peace festival“. Esą Massachusetts gubernatorius Michael Dukakis indorsavęs ir labai šiltai kalbėjęs kairiųjų koalicijos ir komunistų jaunimui, kurių 15 asmenų delegacija vykstanti į XII Pasaulio jaunimo festivalį Maskvoje. Esą, jei prez. Reagan galys vykti į Kiniją, tai jūs galite vykti į Maskvą. Gubernatorius pasirašęs proklamaciją, remiančią šį komunistų festivalį. Mass. atstovų rūmai irgi priėmė panašią rezoliuciją. Liepos 19 d. tas pats laikraštis rašo, kad respublikonų rūmų atstovas Peter Forman sakąs, jog ši rezoliucija esanti pažeminimui amerikiečių, nes tai esąs komunistų rėmimas. Liepos 19 d. Peter Lucas tame pačiame laikraštyje apie Mass. gubernatorių taip rašo: „It was too late to do anything about it. The Brookline Bolshevik warmly shook hands with each member of the group and posed for pictures after signing the proclamation endorsing their aims.“. Gubernatorius iš Brooklyno. Balsuotojai, rinkimams atėjus, turėtų prisiminti tokius įvykius.

RENGINIAI

Rugpjūčio 25 d. — Vyčiai organizuoja autobusą į Kankinų šventovę Auriesville, N.Y., kur laikomos pamaldos. Kun. Pugevičius vadovauja maldai už pavergtus ir kenčiančius. Autobusas išeis nuo 7-tos gatvės 10 val. ryte. Kelionė autobusų registruotis pas vyčius.

Rugsėjo 22 d. — Vyčiai organizuoja išvyką autobusu į Pines katedrą. N.H.

Spalio 20 d. — (ne 13, kaip anksčiau buvo skelbiama) „Laisvės Varpo“ rudeninis renginys.

Lapkričio 9 d. Balfio 72-ro skyr. vakariene Sandaros klube Brocktone.

Lapkričio 24 d. — Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas So. Bostono Lietuvių Pild-ijos namų salėje.

10% — 20% — 30% pigiau mokėsite už apdraudimą nuo gaisro ir automobilio pavojus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO
MASINAI IR SILDYTVUS
Kreiptis į Hermaną Dečį
Tel. 585-6624 po 5 val. vakaro
Kalbėti lietuviškai

Lietuviai Floridoje Daytona Beach, FL

VARDINĖS IR GIMTADIENIS

Lietuvoje švėsdavome vardinę. Išeivijoje daug kas derinasi prie amerikiečių papročio, švėsdami šeimos gimtadienius, ypač pasiekus žymų ir solidų metų skaičių. Daytonos lietuvių tarpe mėgstame labiau švęsti vardinę, o žinomesnės vardinės nevisada reikia kvietimų. Panašiai atsitiko ir Onai Mironiūnei, kurią telefonu keliems draugams pasveikinus, visi buvo paprašyti kuklioms vaišėms.

Rugpjūčio 4 d. po pamaldų vadinamais „mišparam“ Jurgio ir Veronikos Janušaičių rezidencijoje susirinko apie trys tuzinai daytoniečių ir deltoniečių. Ne visi žinojo, kokia proga tie „mišparai“, todėl man teko paskelbti, jog mūsų kolonijos veikėjas ir Liet. Žurnalistų s-gos garbės teismo pirmininkas Jurgis Janušaitis švenčia savo gimtadienį. Daytonos Lietuvių klubo vardu sveikino klubo pirm. Jonas Daugėla, linkėdamas Jurgiui ištesėti dar 27 metus.

Kaimynas Jonas Šileikis ilgokoję kalboje humoristiškai apibūdino kolonijos gausėjančių gyventojų nuotaikas, ypatumus ir solenizantų nuopelnus. Dalila Mackailienė užjautė Veroniką Janušaitienę, nes ant jos pečių gulė labai dažnų šiuose namuose vaišių ruošimas. Patarė su vyru keistis rolėmis.

Netikėtai rekorderio mikrofoną ir vadovavimą iš manęs perėmė kun. Kaz. Rūbys, pasveikinęs solenizantą ir pasiūlydamas sveikinti. Meniška svečios nuteiktai papasėdė Ona Mironienė, kuri padėklamavo A. Norimo „Himną saulei“, o kiek vėliau aš pats paskaičiau eiliuotą sveikinimą „Gimtadienio suolelį“. Jurgis šiltu žodžiu visiems už linkėjimus padėkojo, drauge linkėdamas, kad šioje kolonijoje klestėtų ir gyvas kultūrinis gyvenimas.

Svečiai jautėsi labai jaukiai ir vaišinosi skaniais šeiminiškais užkandžiais, o vėliau kava ir pyragais. Jai talkino kelios kaimynės. Skambėjo dainos, juoba, kad čia dalyvavo kuone visas choras ir jo vadovas. Svečiai labai nenoriai skirstėsi ir paskutinię atsisveikino laikrodžio rodyklei apsupus beveik visą skydelį. Šiame subuvime dalyvavo keli ekskursijos į Europą dalyviai, o rugpjūčio 6 d. visi kartu išskrido iš Daytona Beach aerodromo.

A. Mir.

SALES & SERVICE
On All Makes & Models
• BOLLERS • RADIATORS
• FURNACES • DUCTING
• BURNERS • BASEBOARD
• CENTRAL AIR CONDITIONING
• HOT WATER TANKS

Lucas Co. Heating & Cooling
Showroom - 9127 S. Kedzie Ave.
(By appointment only)
RE 5-2524 EST. 1924
Free Estimates Easy Terms

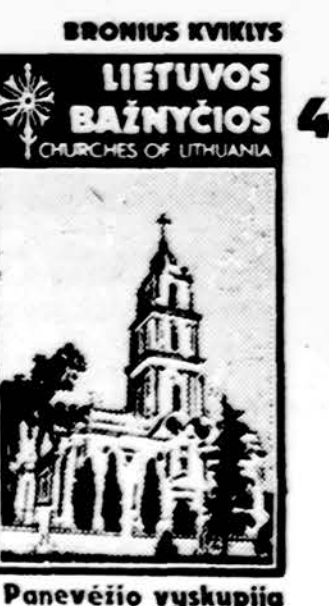
Panevėžio vyskupija

Siame IV tome aprašyta Panevėžio vyskupijos bažnyčios, koplyčios, kapinės, varpinės, paminklai. Aprašomi vyskupai, valdytojai ir kunigai...

Ypatingas dėmesys skirtas iliustracijai veikalo daliai. Dauguma bažnyčių bei religinių paminklų nuotraukų čia skelbiamos pirmą kartą.

Architektūrinių ypatybių aprašymai yra dr. inž. Jurgio Gimbuto. Poušnus, gerai paruoštas leidinys: 532 psl., kietais viršeliais. Išleido Am. Lietuvių Bibliotekos Leidykla (Lithuanian Library Press). Kaina su persiuntimu 25 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629 USA

Panevėžio vyskupija

MOŠŲ KOLONIJOSE

Moosic, Pa.

71-OJI LIETUVIŲ DIENA PENNSYLVANIJOJE

Po 70 metų Schuylkill County Lietuvių diena perkeliama į Pocky Glen Park, Moosic, Pennsylvania. Ji bus rugpjūčio 18 d. Pradėta Lietuvių diena senųjų lietuvių imigrantų 1914 m. ir ji švenčiama kaip seniausią etninę šventę rytinėse Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Paprastai kasmet buvo švenčiama rugpjūčio 15 d. Šventė buvo populiari Anthracite kasyklų regione, nes buvo arti ir visi darbininkai galėjo joje dalyvauti. Pikniko gėrybės į parką buvo atvežamos traukiniu, sunkvežimiais, automobiliais. (Iš tikrųjų į Lakewood ir Lakeside parkus). Čia buvo didžiausias lietuvių susėjimas rytuose. Po antrojo karo Lietuvių dienos data buvo pakeista po rugpjūčio 15 d. į artimiausią sekmadienį.

Šiandien tūkstančiai lietuvių iš visų Jungtinių Amerikos Valstybių ir Kanados susirenka šią dieną atnaujinti draugystes, rasti naujus draugus ir sužinoti daugiau apie savo tautinį paveldėjimą.

Rocky Glen parke Lietuvių dieną pradėsime šv. Mišiomis po pietų parko salėje. Pelnas šios dienos bus paskirtas lietuvių kolegijai Romoje, nes tai yra vienintelė lietuvių seminarija. Sovietų Sąjungos vergijoje esantiems lietuviams nuo antrojo karo palikta tik viena seminarija, o daugelis kunigų yra dėl tikėjimo įkalinti. Kun. Al. Bartkus, Romos lietuvių kolegijos prorektorius, bus pagrindinis celebrantas. Taip pat

koncelebruos kun. Kazimieras Pugevičius, Lietuvių Religinės šalpos direktorius Brooklyn, N.Y. Dalyvaus vysk. James Tamlin iš Scrantono vyskupijos ir vysk. Paulius Baltakis, lietuvių vyskupas už Lietuvos ribų. Šv. Mišiose giedos „Žarijos“ choras iš Schuylkill County.

Lietuvių kultūrai reprezentuos parke išstatyti lietuviški dirbiniai, pakelės kryžiai ir medžio drožiniai, gintaras, audiniai, lėlės ir daug kitų lietuviškų tautinių dalykų.

Programa prasidės 2 val. po pietų. Rita Shevorkas iš New Philadelphia bus ceremonijų vadovė. Programoje bus Baltimorės, Md., tautinių šokių grupė „Aras“, kurio vadovas yra Algimantas Vitkauskas. Šis tautinis ansamblis jau yra su pasisekimu pasirodęs Baltimorėje, Washington, D.C., ir Pennsylvania, taip pat pasirodė televizijoje Marylando turistų skelbimuose.

Lietuvių kvartetas „Aidas“ iš Baltimorės, vadovaujamas Marijos Krakauskas, populiariai Marylande ir Washington, taip pat pasirodys Lietuvių dionėje. Frackvilles jaunieji vyčiai „Aušra“, vadovaujama Suzanne Damalakes, pasirodys scenoje.

Prieš Lietuvių dieną invokaciją sukalbės Pittstono šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Petras Ališauskas, o pabaigoje palaiminimą suteiks Scrantono šv. Juozapo parapijos klebonas Mgn. Mykolas Ozolas.

Metinės 71-mosios Lietuvių dienos pirmininkas yra John Joseph iš Frackville, komiteto nariai yra iš 143 kuopos Pittstono ir 144 Schuylkill — Anthracite kuopos Lietuvos Vyčiai. — A.K.W.

Mėšos krautuve kažkuriam Lenkijos mieste. Ar ne lengvas darbas būti tokios krautuvės pardavėju?

LB Socialinių reikalų taryba yra paruošusi magnetofono juosteles lietuvių kalba akliems ir neįgaliesiems. Vienos magnetofono juostelės kaina \$5.00 ir \$1.00 persiuntimo išlaidoms. Galima gauti šias juosteles:

- 111 Evangelija Pagal Matą I
- 112 Evangelija Pagal Matą II
- 113 Evangelija Pagal Matą III
- 151 Pradžios Knyga I
- 301 Kunigas Alfonsas Lipniūnas I
- 302 Kunigas Alfonsas Lipniūnas II
- 303 Kunigas Alfonsas Lipniūnas III
- 401 Lietuvių Politikos Apžvalga #1
- 402 Lietuvių Politikos Apžvalga #2
- 441 LKB Kronika #49
- 601 Lietuvių Kultūros Apžvalga #1
- 602 Lietuvių Kultūros Apžvalga #2
- 651 Sporto Apžvalga #1
- 701 Lietuvių Literatūros Apžvalga #1
- 702 Lietuvių Literatūros Apžvalga #2
- 831 Vidudienio Varpai I Česlovas Grincevičius
- 841 Dekameronas I Džovanis Bokačas
- 881 Susitikimas Prie Katedros I Juozas Toliušis
- 901 Pasivaikščiavimas 69-ta gatvė.

[Isigyti juostelių kreiptis telefonu (312) 476-2655 arba laišku 2636 W. 71st Str., Chicago, IL, 60629.

JAY DRUGS VAISTINĖ

ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY
SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS
D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629
Tel. — 476-2206

Atidara šokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.
Sėkmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8.30 val. vakaro.

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

OFFSET PRESSMAN
Southwest suburbs. Days, full or part time. Experienced only. 30" ATF or 30" Heidelberg. Single and 2 color presses.
Bill B. for appt. 599-2200

CHEMICAL BLENDER/FILLING MACHINE OPERATOR
for packaging company located in LaGrange. Must have chemical plant experience.
Call 352-8886 — 8 a.m.—5 p.m.
Please reply in English

WAITRESSES WANTED
Now hiring for 2 locations. All shifts available. Apply between 11 a.m. and 1 p.m. daily. 49th and Central.
JIM KELLY, Mgr.
No phone calls please.

REIKALINGA MOTERIS prižiūrėti 6 mėnesių vaiką mūsų namuose. Apyl. 65-os ir Pulaski. Lengva namų ruošė. Skambinti 735-9720

PROBOS — OPPORTUNITIES

Beauty salon for sale
Good going business.
Archer Heights area
Tel. 499-3137

MISCELLANEOUS

RENT A ROOFER
Homeowners, don't buy until you call me. Get good quality roofing at a fair price.
JIM 352-8873

SPEEDY LUBE
Full service oil change. Check & fill all fluids. No appointment necessary. 5249 W. 79th Street, Burbank, Ill. 4 blocks West of Cicero on 79th St.
CALL — 422-1232
Hours Mon. thru Fri. 8 a.m. — 6 p.m. Saturday 8 a.m. — 4 p.m.

VALOME KILMUS IR BALDUS
Plumme ir valkuojame visų rūšių grindis
BUBNYS
Telef. — RE 7-5168

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

M. A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood 254-7450
Taip pat daromi Vertimai, Giminų išskirtimai, pildomi Pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

MASTER PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

MOVING
SERENAS perkausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toji miesto leidisai ir pilna apdrauda. Primate MASTER CHARGE ir VISA
Tel. — WA 5-8063

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos, Radijal, Stereo ir Oro Vėsintuvai
PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

REAL ESTATE

SIMAITIS REALTY
Income Tax — Notary Public
2951 W. 63 St. 436-7878

Savininkas parduoda mūrnį 5 kamb (su dviem miegamais) bungalą, geram stovų. Įrengtas rūšys, 2 šaldytuvai, 2 garų plynos. Kilimai. Centr. šildymas. Garažas. 72-os ir Spaulding Ave. apyl. Kaina \$54,000.
Skambinti — RE 7-7077

BERWYN — BY OWNER
Large raised ranch, 3 bdrms., 2 baths, 2 woodburning fireplaces, central air. Professionally remodeled with many deluxe features. Newer garage. Mic 50's. Days 652-1148; Eves 749-0822

BUTŲ NUOMAVIMAS
Draudimas — Valdymas
Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX
Notariatas — Vertimai

BELL REALTY
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie — 778-2238

ISIGYKITE DABAR

Vysk. Vincentas Brizgys
Žmogus realiaime gyvenime

Sioje knygoje nagrinėjama žmogaus vertė, jo misija, laisvė, religija, dorovė. Pasauliečių dalyvavimas Bažnyčios misijoje, kai kurie reiškiniai mūsų laiko Katalikų bažnyčioje, religijos vieta valstybėje, valstybės ir Bažnyčios santykių klausimas Demokratijoje, komunistų skelbiama demokratija, socialinė, liberalistinė demokratija, pavojaus demokratijai demokratija ir Lietuvių tauta. Knygos pabaigoje aiškinama apie žmogaus dviypinę prigimtį ir apie mūsų tolesnį likimą. 318 psl. Spausdino „Draugo“ spaustuvė 1984 m. Kaina su persiuntimu 6 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

THE FORTY YEARS OF DARKNESS

Parašė Dr. Juozas Vainora
Apie istorinius lietuvių kovos metus

I anglų kalbą išvertė
Juozas Balodis
Minkštasis viršelias. Kaina \$2.95
Ši įdomi knyga gaunama:
DRAUGAS, 4545 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629

Liaudies menas ir kirkas

„Drauge“
Apsilankykite į „Draugo“ administraciją ir pasižiūrėkit. Gal rasite kai ką padovanoti savo giminėms ar draugams.

Dienraščio „Draugo“ administracijoje galima pasirinkti įvairių liaudies meno darbų: medžio, keramikos ir drobės.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Remkite tuos verslininkus, kurie skelbia diem. „Drauge“.

Kviečiame visus Laisvojo Pasaulio jaunus Vokalistus - Instrumentalistus registruotis

KONKURSUI

Rengia JAV LB Kultūros Taryba
Premijų mecenatas Lietuvių Fondas

Konkursas įvyks Clevelande š.m. spalio 5. Dalyvių amžius nuo 16 iki 30 metų

Registruotis iki rugsėjo 15
pas Andrių Kuprevičių
2166 N. St. James Pkwy
Cleveland Hts, OH 44106. Tel. 216-321-1710

MŪSŲ KOLONIJOSE

Putnam, Conn.

PAVYKUSI
SVENTĖ - IŠKYLA

Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyno seselių metinė sventė - iškyla, vykusi liepos 28 d. vienuolyno sodyboje, puikiai pavyko. Diena buvo labai graži, saulėta, nekaršta, kas kėlė žmonių nuotaiką ir jų šventę - iškylą atvyko daugybė. Naujai įrušta automobiliams ir autobusams statyti vieta. Jais naudojosi atvykdamieji iš tolimesnių lietuviškų kolonijų. Lauke už vienuolyno pastatų, buvo pilna susisiekimo priemonių ir vienuolynas iš tos vietos buvo lengvai pasiekiamas. Šventė - iškyla pradėta 11 val. ryto šv. Mišiomis, kurias koncelebravo lietuviams išsiviams vyskupas P. Baltakis ir 12 kunigų. Koncelebrantų kunigų buvo ir iš toli, pvz. kun. J. Petraitis - marijonų generolas, kun. J. Petrošius - lietuvių misijos Prancūzijoje vadovas, kun. J. Vaišnys - jėzuitas iš Chicago ir kt. Vysk. P. Baltakis savo pamokslu iškėlė būtinumą melstis ir prašyti šv. Mariją užtarimo už žmoniją, ypač Lietuvą. Tautos gresiančių kentėjimų ir sunaikinimo daugeliu atvejų šv. Marija apsišviečia ir ragina žmones aukotis ir melstis. Jos užtarimu daugeliu atvejų žmonės jei ir neisvengia kentėjimų, tai juos bent lengviau perneša. Gaila, kad tik nedidelė žmonių dalis šv. Mergelės užtarimo prašo.

Pasibaigus pamaldoms, tuoj pat maldininkų procesija, dalyvaujant ir vyskupui, kalbėdama rožinį, vyko prie Fatimos Marijos statulos, esančios lauko šventovėje, vienuolyno sodybos pakraštyje. Šventovėje vysk. Baltakis perskaitė Marijai pasiaukojimo aktą, tą patį, kaip ir prieš 35 metus, nes tiek metų suėjo šeimai nuo šventovės įrušimo. Procesija šiemet buvo gausesnė dalyviais, bet

vis tik daugelis išskylauti atvykusių neprisidėjo.

Apsisėję galėjo gauti maistą ir pietus vienuolyno sodyboje ar daugelyje būdely, seselių remiančių organizacijų aptarnaujamų. 3 val. p.p. vienuolyno vaisy sodelio aikštėje išskylautojai žiūrėjo Neringos stovyklos stovyklautojų atliktų tautinių šokių programos. Gražūs šokiai, ypač gražus tautiniai rūbais apsirėngę jaunimas!

Išskylautojų dėmesį kėlė vertingų daiktų laimėjimai. Dovanos ir jų laimėtojai: dail. A. Galdiko paveikslas teko Mary B. Mrozinski, Milbury, MA; didelė lietuviška lėlė - K. Čempinei, Waterbury CT; megztas lova užtiesalas (afgan) - V. Jautokaitei - Chicago, IL; duonos skrebinčios - V. Kamantui, Sparta, MI; rankinė siuvimo mašina - V. Kamaičiui, Sutton, MA; 100 dolerių pinigais - V. Lukui, Toms River, NJ. Mažųjų laimėjimai su daugiau kaip 2000 daiktų buvo mažųjų susidomėjimas, ypač kad beveik nebuvo tuščių bilietų.

Iškylos atvykimo proga daugelis aplankė greta vienuolyno esantį Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvą - Alką, kur galėjo pasidžiaugti knygyne ir eksponatų tvarkymo pažanga, aplankė ir kun. S. Ylos statytą Mindaugo pilį, viduje meno kūrinių, vaizduojančių Lietuvos ir karaliaus Mindaugo šeimos istoriją, papuoštą.

Daugelis atvyko iškylos susitikti su pažįstamais, pabendrauti su lietuviams ir seselėmis, parenti seselių darbui ir sustiprinti savo lietuviškumą.

Seselės ir seselių rėmėjų organizacijos dėkoja visiems šventė - iškylą paruošti ir atvykusius aptarnauti padėjusiems, visiems atvykusiesiems. Dėkoja už seselių darbų parėmimą tiek maldomis, tiek medžiagiškai, nes tas įgalina jas ir toliau dirbti Dievui ir tėvynei Lietuvai.

J.Kr.

EMIGRACIJA IŠ RYTŲ VOKIETIJOS

35 tūkstančiai rytų vokiečių emigravo praėjusiais metais į Vakarų ir du trečdaliai jų per Giesseno pabėgėlių stovyklą susipažino pirmą kartą su Vakarų Vokietija. Kodėl Rytų Vokietija išleido trigubai daugiau emigrantų, negu paprastai, lieka stovyklos direktoriui Doerr mįslė. Bet jis žino, kad dabartinei išsivimo bangai dar ne galas; šiais metais Giesseno stovykla laukia dar apie 20,000 vokiečių iš Rytų Vokietijos.

Pagal Vakarų Vokietijos įstatymus yra tik viena vokiečių tauta ir Rytų Vokietijos gyventojai yra vokiečiai. Giesseno registruojami visi pabėgėliai ir emigrantai iš Rytų Vokietijos. Per praėjusius metus jų skaičius siekė apie 12,000, tačiau 1984 metais iš karto pašoko iki 35,000. Per vasarį ir kovą kasdien net po 500 - 600 emigrantų. Nuo 1948 m. į Giessoną iš Rytų Vokietijos yra atbėgę apie 600,000 pabėgėlių. Jie sudaro tris rūšis: tikrų pabėgėlių, žiūrint į griežtą sienos kontrolę, šandien mažai - apie porą šimtų per metus. Tie, kurie be Rytų Vokietijos leidimo pasiekia kraštą, panaudoja atostogas užsienyje arba Vakarų ambasadas. Visi jie pasiekia Vakarų per Giesseno stovyklą. Trečdajai kategorijai priklauso tie, kurie išleidžiami humanitariais sumetimais, Vakarų Vokietijai tarpininkaujant, ir dėl kurių Vakarų Vokietija dėl jų išlaisvinimo sumoka didžias sumas pinigų. Per praėjusius 1984 metus į Giessoną tokiu būdu atvyko 2,100 „išpirktųjų“. Kiek sumokėta už juos nežinoma. Tačiau žinoma, kad „tarifas“ už asmenį siekia nuo 40,000 iki 80,000 DM. Kai vienas Vakarų Vokietijos laikraštis paskelbė, kad vyriausybė 1984 metais išpirkė iš Rytų Vokietijos 500 piliečių ir sumokėjo 50 milijonų DM, Bonos vyriausybė tik atsiliepė, kad sumokėta suma nėra tokia didelė.

Giesseno emigrantai laikomi tik kelias dienas, po to išsiunčiami į kitas vietas šalyje. Buvęs Rytų Vokietijos gyventojas, gavęs Giesseno naują asmens dokumentą, gauna kaip Vakarų Vokietijos gyventojas teisę į butą, į socialinį aprūpinimą, pensiją, bedarbio pašalpą. Kiekvienas suaugęs Rytų Vokietijos emigrantas gauna 150 DM dovaną, mažamečiai vaikai - 75 DM. Be to, išmokama 30 ar 15 DM persikėlimo išlaidų ir 3 DM dienai socialiniam aprūpinimui. Be šių vyriausybės piniginių paramų Raudonasis Kryžius padalija ryšulius su naujais drabužiais 150 - 160 DM vertės. Kiekvienas vaikas aprenjamas naujais drabužiais. Emigrantai iš Rytų Vokietijos gali pasiimti su savimi tik asmeniška bagažą kiek gali panešti. Pinigai iškeičiami į Vakarų valiutą pagal oficialų kursą.

Emigracija yra politinio klimato termometras ir kita banga emigrantų į Vakarų Vokietijos Friedlandą ateina iš Sov. Sąjungos. Friedlandas yra Vakarų Vokietijoje prie Amerikos, Anglijos ir Sov. Sąjungos okupacijų sienos. Ši emigracijos banga yra metai iš metų skirtinga ir priklauso nuo tarptautinio politinio klimato. Taip pavz. 1976 m. Sov. Sąjunga išleido 9,791 vokiečių emigrantų, o 1984 m.

tik 891 „rusišką“ vokiečių. Po II-o pasaulinio karo į Friedlandą yra atvykę apie 100,000 vokiečių iš Sov. Sąjungos. Iš jų 93,471 emigranto tik vienas trečdalis buvo iš Rytų Prūsijos ir Pataltijos.

Pagal rusų statistiką Sov. Sąjungoje dabar gyvena dar 1,936,000 vokiečių, iš kurių 59% nurodo motinos kalbą vokiečių kalbą. Nuostabu, kad, nežiūrint emigracijos, vokiečių skaičius Sov. Sąjungoje tarp 1959 ir 1979 m. padidėjo 317,000 žmonių.

Iš Sov. Sąjungos niekas negali išvykti slapta ir per pastaruosius metus leidimai emigruoti buvo vis mažinami. Daug „rusiškų“ vokiečių, kurie atvyksta į Friedlandą, yra plačiai pasibastę po Sov. Sąjungą. Taip pvz. vienas vokiečių gimęs 1924 m. Ukrainoje, buvo 1941 m. priverstas persikelti į Kazachstaną. Iš ten 1945 m. išstremtas į Vakarų Uraltą, 1953 m. vėl grąžintas į Kazachstaną, 1956 m. perdangintas į kitą Kazachstano vietą, iš kur 1964 m. perkeltas į Kirgiziją. 1967 m. jis emigravęs į Latviją ir iš ten pagaliau patekęs į Friedlandą.

Vokiečiai Rusijoje ir vėliau Sov. Sąjungoje laikėsi savo tikybos. 1897 m. 76% jų buvo liuteronai, 13,5% katalikai, 3,7% menonitai ir jie gyveno suglaustai. 1652 m. liuteronų

bažnyčia iš Hamburgo įsteigė Maskvos priemiestyje liuteronų parapiją. Bet didžioji vokiečių imigracija į Rusiją prasidėjo prie Volgos ir pietų ir pietryčių stepėse prie Petro Didžiojo ir carienės Katerinos II.

Iš šių vokiečių kolonijų kilo ir nauja emigracijos banga ir tarp 1857 ir 1927 m. daugiau kaip milijonas Rusijos vokiečių išemigravo į Šiaurės ir Pietų Ameriką. Apie 1918 m. vokiečiai Rusijoje apdirbdavo 9,6 milijonus ha žemės, t.y. daugiau negu dabar apdirba Vakarų Vokietija.

Persilaužimo momentas prasidėjo prieš šimtą metų, pirmas nuo 1871 m. rusifikacijos politikos, kai vokiečių kalbą naudoti buvo uždrausta net namuose. Vėliau - nuo 1941 m. Stalinui panaikinus 1924 m. įsteigtą autonominę socialistinę Volgos vokiečių sovietinę respubliką ir masiškai pradėjus persekioti vokiečius kaip vidaus priešus. Porai šimtų Sov. Sąjungos vokiečių baigiasi šie persekiojimai atvykus į Friedlandą.

T.

Vaike, tavo gyslose teka tyras lietuvių kraujas; neužmiršk, kad kūniui ir širdžiai nešvariems pastojus, nyksta visa tauta, nyksta visa žmonija.

Vydūnas

PADĖKA

A.†A. MARIJOS BEITNER

gimusios Aug (Augaitytės) 1904 m. balandžio mėn. 20 ir mirusios 1985 m. liepos mėn. 14, šeima pasilikusi giliame nuliūdime, širdingai dėkoja visiems draugams bei pažįstamiems, apsilankiusiems į šermenis, padėjusiems ir kapines ir prisidėjusiems prie laidotuvių aukomis ar gėlėmis. Taip pat dėkojame visiems už pareikštą užuojautą. Dovanokit, kad negalime visiems atsakyti paštu.

A.†A. Marijos Šeima

A.†A. DALIUI BRAZDŽIONIUI mirus,

skausmo valandoje užjaučiame jo tėvus poetą BERNARDĄ BRAZDŽIONĮ ir ALDONĄ, velionio žmoną dail. ILONĄ, visus jų ARTIMUOSIUS ir draugus ir kartu liūdime.

VINCAS ir VALERIJA KAZLAUSKAI

Puštroliai

A.†A.

ARNOLDUI JURKSCHAT mirus,

jo žmonai VALEI, dukterims DANAI ir KRISTINAI, tėvams GUSTAVUI ir ANNAI, sesutei ROSWITHAI su ŠEIMA reiškiam gilią užuojautą ir drauge liūdime.

IRENA GUSARAS su ŠEIMA

Mylimai motinai

A.†A.

MARIJAI VAITEKAITIENEI

mirus Toronto, nuoširdžią užuojautą reiškiam dukrai dail. STASEI SMOLINSKIENEI ir žentui STEPUI bei anūkams. Taip pat - dukterims BRONEI, IRENAI ir ANASTAZIAI su šeimomis.

EMILIJA ir VYTAUTAS KUTKAI ir ŠEIMA

Buv. J.A.V. L.B-nės East Chicago, Ind. apyl. pirmininkui

A.†A.

DR. JONUI PAUKŠTELIUI

mirus, žmonai ALDONAI, dukterims ALDONAI ir BIRUTEI, sūnui ALGIMANTUI bei giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia

L.B-NES EAST CHICAGO APYLINKES
VALDYBA

DVEJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

APOLONIJA JAROŠIENĖ

(ŠABONAITE)

Šiandien suėjo dveji liūdesio metai, kada staigi ir netikėta mirtis pasiėmė iš gyvųjų tarp mano Mylimą ir Brangią A.†A. Mamytę.

Metai liūdni, pilni prisiminimų, o širdyje vien tik ilgesys ir nesibaigiantis skausmas.

Šiai liūdnai sukaktiai ir A.†A. Mamytės brangiam atminimui šv. Mišios aukojamos šią savaitę už Jos sielą Tėvų Jėzuitų ir Tėvų Marijonų koplyčiose.

Nuoširdžiai prašau giminės, draugus ir pažįstamus prisiminti ir pasimelsti už A.†A. Mamytės sielą.

Tebeliūdinti duktė Kristina

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas - Yards 7-1741-1

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago - 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero - 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS
LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street - Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. - 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių direktoriai

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas - 652-1003

Skaitykite ir platinkite dienr. "Draugą".

DRAUGO PROJEKTAS 85

AUKOJO:

Dr. Albertas Aivža, Lake Forest, IL	\$100
Vyt. ir Salomėja Janulaičiai, Oak Lawn, IL	100
Ant. Baltušaitis, Downers Grove, IL	55
Dr. V. ir V. Tumasoniai, Orland Park, IL	50
Juozas Vasiukevičius, Chicago	47
Pulkerija Turulis, Willoughby, OH	27
Juozas Steponaitis, Chicago	25
Ursulė Vingilytė, Chicago	25
Jerome Jankus, Chicago	25
Irena Aucerys, Porter, IN	22
K. ir S. Šidlauskai, Rosindale, MA	20
Irena Galiulienė, Vancouver, WA	20
G. ir R. Varnum, Prairie Village, KA	20
Anelė Puodžiūnas, Philadelphia, PA	20
Kazys Sragauskas, Detroit, MI	20
S. Žemgulis, Chicago	20
Stasys Strasevičius, Chicago	20
Felicija Mačiulienė, Chicago	20
Emilija Žaraskienė, Brockton, MA	20
P. Kasperavičiūtė, Gulfport, FL	20
Milda Memėnas, Riverside, IL	20
V. Butvydas, Parsippony, NJ	20
F. Moncevičius, Hartford, CT	20
Genovaitė Norus, Detroit, MI	20
Br. Mudėnas, Worcester, MA	20
Joseph Bulota, Dayton OH	15
Therese Landsbergienė, Upper Marlboro, MD	15
Dale Murray, Brookfield, OH	10
Vladas Juknevičius, Chicago	10
Vytautas Stuogis, Cleveland, OH	10
Antanas Kripas, Chicago	10
Paul Ivaška, Upper Marlboro, MD	5

Projekto rėmėjams nuoširdus ačiū.

Tax Exempt under Sec. 501(c) (3) of the code.
Lithuanian Catholic Press Society (Federal I.D. 236-1395573)

APLINK MUS

x Šiandien „Draugo“ atkarpoje baigiamame spausdinti „Kan. P. Martišius — Prienu švėjtėjas“. Ryto pradėsime ilgesnius Antano Masionio atsiminimus „Ateitininkų dvasia nepalūžo“.

x Žolinės arba Marijos Dangun paėmimo šventė yra šį ketvirtadienį, rugpjūčio 15 d. Žolinės šventė yra privaloma, katalikai turi pareigą išklausyti šv. Mišių tą pačią dieną arba iš vakaro. Parapijos Mišias yra pritaikiusios, kad dirbantieji galėtų atlikti savo katalikišką pareigą.

x Lietuvių Teisėms ginti fondas išsiuntinėjo laiška — aplinkraštį lietuviams, aprašydamas pavyzdį, kaip žmogus aukoja visų bendram reikalui — ginti neteisėtai užpultuosius bolševikų agentų ir jiems tarnaujančių šio krašto įstaigų. Laiške primenama, kad „apkalintųjų skaičius didėja, o jiems reikia pakelti didelį finansinę našta. Lietuvių Teisėms ginti fondas įkurtas padėti nekaltai apkaltintiems tautiečiams, telkiant lėšas jų gynimui“. Tai kova prieš OSI suokalbį ir bendradarbiavimą su sovietų KGB.

x Įvairių tautybių etninį festivalį rengia rugpjūčio 7-8 dienomis nuo 12 iki 6 val. vak. Liberty State Park Jersey City, N.J. New Jersey valstijos gubernatorius prašo pranešti visiems lietuviams, gyvenantiems Amerikoje, nes tai liečia ir lietuvių, gyvenančių toje valstijoje ir apylinkėse.

x Ateitininkų jubiliejinio kongreso reikalais rengimo komiteto posėdis šį vakarą komisijų atstovais buvo pereiną penktadienį, rugpjūčio 9 d., Marijonų svetainėje. Posėdyje buvo aptarti smulkios programos reikalai ir palikta komisijoms išdirbti dar smulkesnius planus savo pasirodymams.

x Žodžio ir muzikos vakaras (po programos susipažinimas, pabendravimas, šokiai grojant „Aidui“) įvyks Ateitininkijos 75 m. jubiliejaus metu, penktadienį, rugpjūčio 30 d. 7:30 val. vakaro Jaunimo centro salėje 5620 S. Claremont Ave. Bilietus galima įsigyti N. ir J. Vaznelių parduotuvėje 2501 W. 71st St., Chicago, IL 60629. Tel. 471-1424.

(pr.)

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
(Lithuanian Plaza Court)
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 2-8 val. vak.
Šeštadienį 9 v.r. iki 1 v.p.p.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPENAS
2619 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
(Ostrauskas)
1000 Jorie Blvd., Suite 304
Oak Brook, IL 60521
Tel. Of. 325-3157
Tel. Rez. 325-6582
Valandos pagal susitarimą

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

OPERACIJOS LASERIU

Sr. K.A. Jucas, drmatologas, turintis savo medicinos kabinetą 6132 So. Kedzie, Chicagoje, išvedė modernų gydymo būdą — operacijas laseriu. Jis yra St. Frances Cabrini ligoninės laserio instituto direktorius. Įsteigė laserio chirurgijos centrą, kur daromos visokios operacijos. Su juo dirba keletas gydytojų, o jo kabinete, išsiplėtus darbu, talkina ketvertas sekretorių. Po operacijos prez. Reaganui viena radijo stotis buvo pakvietusi dr. Jucą kalbėti apie odos vėžį.

Dabar televizija ruošiasi sukurti dokumentinį filmą apie laserio operacijas, ypač nuimant tatuiruotes figūras odoje. Tai ypač svarbu jaunuoliams, kuriems buvo ištatuiruotas gausios ženklas. Nors jie bus atsimetę nuo gausios, bet pamatę atitinkamą tatuiruotę, kitos gausios nariai gali net būti maudyti. Dr. K. Jucas buvo pakviestas nemonkamai tikrinti sveikatą prieš jo kabinete esančioje senimo namų patalpoje. Patikrino 240 žmonių. Apie trečdalyje rado vėžio ženklus ir nurodė kur gydytis.

x Anelės Kirvaitytė giedos ir dainuos su Alfonsu Sidagiu Alvedo pažmonyje Lietuvių sodyboje šį sekmadienį nuo 2 v. p.p. Dalyvauja visi kultūrinės programos pildytojai. Kraujospūdžio matavimas. Šaltibarščių užkanda. Alvedo gėrybėmis pasivaišinimas. Visi laukiami.

x Aurelija ir Kestutis Kriaučiūnai aplankė „Draugo“ administraciją ir užsakė „Draugą“ savo sūnui, gyvenančiam Santa Monica, Calif. Kriaučiūnai su J. Liutiku turi savo delikatesų parduotuvę Oak Lawn, Ill.

x Tomui Balchui, gyvenančiam Costa Mesa, Calif., tėvai Danutė ir Vladas Balchai užsakė „Draugą“, kad neužmirštų lietuvių kalbos ir neatitiktų nuo lietuviško gyvenimo Amerikoje.

x „The Observer“ rugpjūčio mėn. jau siunčiamas prenumeratoriams. Šiame numeryje yra žinios apie Nijolės Sadūnaitės broliui Jonui ir jo šeimai daromas skriaudas. Taip pat rašoma apie įtemptus momentus, buvusius per pabaltiečių žygį Europoje prieš porą savaitių. JAV viceprezidentas mintys iš jo kalbos pasakytos per pavergtų tautų savaitę. P. Baltakui apie jo pirmus vyskupavimo metus. Alexander Epstein, žymus žydų veikėjas, pasisako apie OSI. Kun. A. Saulaitis charakterizuoja lietuvių visuomenę. Šiame numeryje yra proga susipažinti su šiuo dienu žymiausiu Hollywoodo filmu direktorium. Taip pat yra aprašymas apie Darių ir Girėną, Ateitininkų kongresą. Vatikano radija, kun. A. Jurgelaitis ir dar daugiau. „The Observer“ leidžia Amerikos Lietuvių Katalikų federacija ir spausdina „Draugo“ spaustuvėje.

x Nepraleiskite progos plaukti didžiausiu pasaulyje keleiviniu laivu — S.S. NORWAY. Kelionę laivu organizuoja Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Plauksime sausio mėn. 11-18 d. iš Miami, Floridos. Sustojimai bus St. Thomas, Nassau, ir Great Stirrup Cay (laivo linijos privati sala). Registracija iki rugsėjo mėn. 7 d. nes vietų skaičius labai ribotas. Dėl kainų ir tolimesnės informacijos kreiptis pas Vidą — AMBER TRAVEL SERVICE, 11745 Southwest Highway, Palos Heights, Ill. 60463, tel. 312-448-7420. (sk.)

x Gregor W. Radvenis, Los Angeles Cal., pratęsė „Draugo“ prenumeratų ir dar pridėjo 17 dol. auką. Nuoširdus ačiū už savos spaudos rėmimą.

x Justinas Skuodas, De Kalb, Ill., pratęsdamas prenumeratą, atsiuntė ir 12 dol. auką. Labai ačiū. J. Skuodas daugelį metų dirbo kaip pedagogas amerikiečių aukštesniojoje mokykloje ir tik prieš kelerius metus išėjo į pensiją.

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siūsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Jonas Minelga

KATINĖLIUI

— Katinėli, nu, nu, nu!
Pasakysiu mamai:
Buvo svaras lašinių,
O belikę gramai.

— Danguolyte, ne, ne, ne!
Aš pelytes gaudžiau.
Sudorojė jų kelias,
Prieš saulutę snaudžiau.

— O meluoti ar gražu,
Katinėli mūsų?
Rytą, matėm, taukucius
Dar laičei nuo ūsų.

— Danguolyte, tu nepyki!
Noriu prižadėti,
Būti katinu geru,
Tau nenusidėti.

MYLIU MAMYTĖ

Aš myliu savo mamą, nes ji man duoda laisvę. Ji man leidžia važiuoti į kiną su draugais ir eiti į vaizės. Jai nesvarbu, kad ir berniukai ateina pas mus į namus. Jai patinka!

Ji man gamina maistą, išplauna drabužius. Ji mane veža į futbolą žaidimus. Ji kerpia mano plaukus ir sutvarko mano kambarį, kai aš neturiu laiko. Aš galiu jai pasakyti ką tik noriu, nes žinau, kad ji supras ir niekam nepasakys. Aš labai myliu savo mamą, bet niekad jai to nepasakau. Aš turėčiau dažniau pasakyti: „Mama, aš tave myliu“.

Gita Lišauskaitė,
Clevelando Šv. Kazimiero
lit. m-los mokinė
(„Mūsų žingsniai“).

ATSISVEIKINANT SU MOKYKLA

Man kartais atrodo, kad didelę dalį savo gyvenimo pralaidau šioje Šv. Kazimiero lietuvininkų mokykloje, bet iš tikrųjų, apskaičiavus išeina tik apie 365 šeštadienius ar 1460 valandų. Net nepilni metai, bet kiek daug išmokau per tuos šeštadienius.

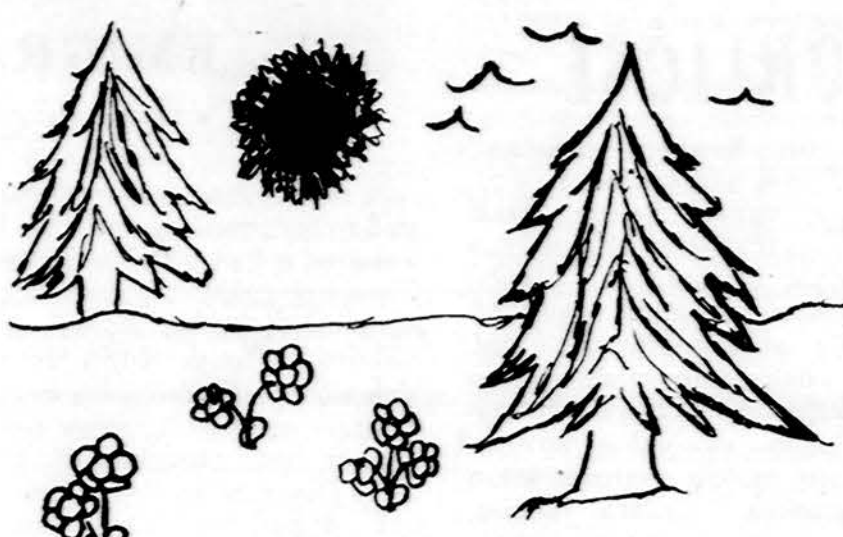
Prisimenu seselę, kuri stropiai mus ruošė pirmajai komuniškai. Prisimenu vargą su linksmu p. Nelsienės klasi (trečiame skyriuje). Labai aiškiai prisimenu penktąjį skyrių, kai kepėme duoną, audėme staklėmis ir lankėme lietuviškos radijo valandėlės rekordavimo sesiją. Sunku užmiršti mūsų klasę garaže. Gal jums atrodys keista, bet mums buvo patogu. Daug juokavome, bet tuo pačiu daug ir išmokome. Prisimenu įvyki, kuris mums, keturioms mokinėms (tai buvo klasės mokinė skaičius), buvo labai juokingas. Mes pasilėpdavome ir apgaudavome istorijos mokytoją. Kas gali užmiršti nelegalias keliones į Mayfair parduotuvę? Prisimenu dar ankščiau, kai vyko salės perstatymas ir sunkvežimis atveždavo maitos. Tuo metu labai sveikiai

Darius Girėnas, mokyklos mokinukai dainuoja su muz. F. Strolia.

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyrius

Piešė Dalia Marchertaitė,
K. Donelaičio lit. m-los 7 kl. mokinė

ANYKŠČIŲ ŠILELIS

Šioje poemoje vysk. A. Barauskas išreiškia, kad dalykai keičiasi. Pavyzdžiui, autorius sako: „Kur toji puikybė jūsų pasidėjo?“. Ir senos pušys siūravo, braškėjo? Šiais žodžiais išreiškė Šilelio pasikeitimą.

Po ilgesnio laiko poetas pamatęs šilęlį nustemba, kad šilelis labai pasikeitė. Šiuos pirmuosius posmus galima palyginti su senosios Lietuvos valstybės žlugimu.

ŠVYKA Į TAMAGAMI EŽERĄ

Šią vasarą mūsų šeima vasarąjo Tamagami ežero saloje. Tas ežeras yra Ontario provincijoje netoli Londono. Gyvenome mažame namelyje, kurį nuomavome. Jame buvo visi reikalingi baldai ir indai. Ten galėjome patys pasigaminti maisto. Dažniausiai kepėme savo pagautą žuvį. Norint nuvažiuoti į tą salą, reikia samdyti vandens „tak-sistą“. Neprisimenu, kiek jam reikėjo mokėti. Toje saloje yra nemažas plotas miško. Miške galima pamatyti daug įvairių paukščių ir laukinių gyvulių. Mano tėvelis matė ten net briedį, o mes tik stūrinę. Ežere yra daug žuvies: ešerių, lydekų, upėtakių (lake trout) ir kitokių. Mes visi mėgstame žuvalti. Pagaudavome nemažai žuvies. Ežere matėm plaukiojant bebrus (beaver).

Kelėtą dieną, netoli mūsų, toje pačioje saloje vasarąjo ir Š. šeima. Jie yra mūsų šeimos geri draugai. Ponas Š. yra labai geras žuvaltojas. Jis kiekvieną kartą sugaudavo nemažai ir įvairių žuvų. Aš nors ir labai stengiausi, bet ne visada man pavykdavo.

Aš mėginau ežere slidinėti vandens slidėmis. Beveik niekas ten nemėgino šio vandens sporto. Labai gaila, sąlygos tam sportui būtų labai palankios. Aš ten būdamas tai įsitikinau.

Tamagami ežero saloje išbuvo tris savaites. Gaila man buvo skirtis. Viskas labai patiko ir buvo smagu. Norėčiau kitų metų vasarą ir vėl ten nuvažiuoti.

Stepas Jurgutis,
Ottawos lit. m-los mokinys. Kanada.
(„Trupinėliai“).

Poetas rašo, kad šilelis buvo labai gražus ir puikus, kaip ir senoji Lietuva. Paskiau jis tik mato kelmus. Medžių — pušaičių nebėra. Visur tuščia, nyku, taip, kaip pavergtoji Lietuva.

Kaip šileliai keičiasi, taip ir valstybės keičiasi. Poetas nori pasakyti, kad dalykai visai netikėtai ir greitai gali pasikeisti. Taip buvo su šileliu, taip buvo ir su senovės Lietuva.

Linas Udrys,
Detroito „Žiburio“ aukšt. lit. m-los mokinys.
(„Žiburio spinduliai“).

BORUŽĖ

Dievo karvytė

(Coccinella septempunctata)
Seni žmonės pasakoja, kad Dievas turįs vabaluką, vadinamą Dievo karvele, kuri Jam ir šaukštus numazgoja. Kiti sako, kad tasai vabalukas galįs iš Dievo sužinoti, ar bus lietus ar giedra ir praneša apie tai žmonėms. Sugavus tą vabaluką padeda jį ant didžiojo piršto arba rankų delno ir dainuoja:

— Marytė, Dievo karvytė,
Kaip tau Dievas sakė,
Kas bus —
Ar lietus, ar pagada?
Taip sakant, reikia karvytę laikyti, kad jina nuskristų. Jei karvytė nulekia išskleis sparnelius, tai spėja, kad bus lietus; jei nelekia — išskleis sparnelius, tai spėja būsiant giedra.
(Užrašė G. Kazlauskaitė, Jonava.)

JUODASIS MARAS

Jau bus daugiau negu 200 metų, kai Lietuvoje buvo marai, kurie žmones išmarino. Dabar jau mažai kas apie tai ir bešneka, bet prieš 50 metų seneliai dar šnekėdavo. Vaikai, prisiklausę pasakų, gyvulius ganydami vienas kitam pasakodavo. Perėjus pavietrei arba marui, mūsų krašte labai daug žmonių išmirė. Retas kur pasiliko gyvas. Kad sutiktus kitą žmogų, reikėję eiti kelias mylias, o kai susitikdavę kitą tokį pasilikėli, būvę labai daug džiaugsmo. Marų metais ne viena liga žmones piovusi. Vieniems išskildavę juodi gumbai, jei tas žmogus 9 dienas išgyvendavo, tai ir pasveikdavo. Kiti atsigulę prie lūgnelio (upelio) gerti ir nebeatsikeldavę. Tai buvo bado metai, neturėdami žmonės ko valgyti, badu mirę. Badmečiai Joniškių dvarelyje, kokie ten ponai virdavę skystą putrą (sriubą). Peralkę žmonės suėdė būriais, tos putros pasrėbė (užvalgė), ten pat ir apalpdavę, išmirdavę. Kiti, norėdami nuo maro gyvi likti, darydavo apžadus (pasizadė-

Iliustracija iš Bostono lit. m-los laikraščio „Švilpuko“

davo) numirėlius kapuose laidoti. Jie buvo vadinami „kapočiais“. Kartą tie kapočiai, įėję į vieną klijimą, rado visą šeimyną linus minant. Jie paklausė: „Ar visi sveiki?“. Klojime žmonės atsakė: „Sveiki“.

Po šių žodžių visi išvirto negyveliais. Kapočiai juos sudėjo į savo vežimą be karstu ir palaidojo. Tuo laiku, kai Lietuvoje žmonės taip labai mirė, tai ponai išbėgiojo toli į užsienius, į Kuršių kraštą. Mat, Kuršiuose tik pakraščiais žmonės mirdavo. Kada jau mūsų krašte mažai liko žmonių, tai jų privaziavo iš Prūsų, Kuršo ir Lenkijos.

Šį pasakojimą užrašė M. Slančius iš Reibonių kaimo, Zagarės valsčiaus. (Iš dr. Balio archyvo).

PAS GYDYTOJĄ

— Ar jūs nebuvote neujęs pas kitą gydytoją pirmiau, negu atėjote pas mane? — paklausė gydytojas pacientą.

— Ne, nebuvo pas kitą gydytoją, tik buvau pas vaistininką, — paaiškino pacientas.

— Jūs buvote pas vaistininką! — šaukė gydytojas. Tas parodo, kiek jūs mažai supratimo turite apie sveikatą. Žmogus eina pirmiau pas vaistininką, ir ką tas nesupratėlis galėjo jums pasakyti.

— Jis pasakė man, kad aš ateičiau pas jus, štai ir esu čia, — paaiškino pacientas.